

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om pantlåneinrättningar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om pantlåneinrättningar ändras. I ändringsförslagen är det huvudsakligen fråga om att avhjälpa vissa brister som upptäckts i samband med tillämpningen av lagen och vissa enskilda problem samt att företa vissa andra förbättringar och justeringar av närmast teknisk art. Dessutom har i propositionen beaktats den utveckling som skett i fråga om annan lagstiftning som tillämpas på pantlåneinrättningar. Särskild uppmärksamhet har fästs vid att förbättra dels pantlåneinrättningarnas verksamhetsbetingelser, dels låntagarens ställning.

Definitionen av pantlånerörelse och pant samt stadgandena om låntagarens ansvar för skuld föreslås bli preciserade. Det föreslås att stadgandena om beviljande och återkallande av en pantlåneinrättnings koncession förenhetligas med stadgandena i kreditinstitutslagen. Dessutom föreslås att stadgandena om reglementen och förfarandet för fastställande av dem samt om förfarandet för fastställande av bolagsordningar och ändringar i dem skall upphävas. Det föreslås att stadgandena om förvaltning och revision ändras så att det inte är obligatoriskt att utse en vice verkställande direktör. Den nya revisionslagen skall tillämpas på revisionen av pantlåneinrättningar och på revisorerna. Dessutom skall finansinspektionen i vissa situationer kunna förordna en revisor som uppfyller behörighetsvillkoren.

I fråga om affärsverksamheten föreslås att

lagen ändras så att en pantlåneinrättning bara av särskilda skäl med tillstånd av finansinspektionen skall få äga andra fastigheter och andelar i fastighetssammanslutningar än sådana som direkt ansluter sig till dess verksamhet eller annars är nödvändiga för pantlåneinrättningen. Dessutom skall räntan för långivningen och andra lånekostnader inte få ändras under lånetiden. Räntan på lån som betalas före förfallodagen och andra lånekostnader skall med avvikelse från konsumentskyddslagen kunna räknas så att varje påbörjad månad efter lånetidens begynnelse-dag kan räknas som en hel månad. Stadgandet om lånetiden föreslås bli ändrat så att lånetiden är högst ett år. Det föreslås att stadgandena om försäljning av panter som är i en pantlåneinrättnings besittning justeras bl.a. i fråga om aktier som medför rätt att besitta en bostad samt i fråga om värdepapper som är föremål för offentlig handel. En pantlåneinrättning skall själv få köpa en pant på offentlig auktion och sedan sälja den vidare. En pantlåneinrättning skall inte få driva in sådant underskott som eventuellt uppstår vid försäljningen av en pant. Dessutom föreslås att till lagen fogas nya stadganden om tillsyn över det inflytande som ägarna kan utöva i pantlåneinrättningen, dvs. s.k. ägar-kontroll, samt om tvättning av pengar och andra tvivelaktiga affärstransaktioner.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

INNEHÅLL

	Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge och de viktigaste förslagen	3
1.1. Lagstiftning och nuläge	3
1.2. De viktigaste förslagen	3
2. Beredningen av propositionen	4
3. Ekonomiska och administrativa verkningar	4
DETALJMOTIVERING	5
1. Motivering till lagförslaget	5
1.1. Lag om ändring av lagen om pantlåneinrättningar	5
2. Ikraftträdande	13
LAGFÖRSLAG	14
Lag om ändring av lagen om pantlåneinrättningar	14
BILAGA	20
Parallelltext	20

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och de viktigaste förslagen

1.1. Lagstiftning och nuläge

Lagen om pantlåneinrättningar (1353/92) trädde i kraft den 1 januari 1993 och är en tämligen ny lag. Eftersom pantlåneinrättningarna är aktiebolag till samfundsformen, tillämpas på dem även lagen om aktiebolag (734/78). Även konsumentskyddslagen (38/78) tillämpas på pantlånerörelse. Enligt lagen om pantlåneinrättningar fordras koncession för bedrivande av pantlånerörelse. Koncessionen beviljas av finansministeriet. Pantlåneinrättningarna står under finansinspektionens tillsyn.

Vid utgången av 1993 fanns det inalles tolv pantlåneinrättningar. Pantlåneinrättningarnas balansomslutning vid utgången av 1993 var 161,3 milj. mk. Vid utgången av 1993 var pantlånestocken 135 milj. mk och antalet lån 106 324. Lånebeloppet var i genomsnitt 1 270 mk.

1.2. De viktigaste förslagen

Syftet med förslaget till ändring av lagen om pantlåneinrättningar är att man önskar förtydliga definitionen av pantlånerörelse och förutsättningarna för bedrivande av pantlånerörelse samt vilken affärsverksamhet som är tillåten för pantlåneinrättningar samt råda bot på vissa brister i lagen och sådana problem som kommit fram i praktiken. Dessutom önskar man förbättra låntagarens ställning. I propositionen har uppmärksamhet fästs vid de verkningar som den allmänna utvecklingen på penningmarknaden har på bedrivandet av pantlånerörelse. Dessutom innehåller lagförslaget vissa tekniska justeringar. Vid den fortsatta beredningen av propositionen har särskild uppmärksamhet fästs vid de stadganden om förbättrande av låntagarens ställning och av betingelserna för pantlåneinrättningarnas affärsverksamhet vilka ingår i den nya lag gällande pantlåneinrättningar (Pantbankslag; 1995:1000), som trädde i kraft den 1 januari 1996 i Sverige.

Definitionen av pantlånerörelse har juste-

rats så att begreppet allmänheten har ersatts med fysisk person, vilket begrepp används bl.a. i lagen om aktiebolag och i konsumentskyddslagen. För att begreppet pantlånerörelse klart skall kunna skiljas från den affärsverksamhet som avses i definitionen i 1 § 1 mom. kreditinstitutslagen (1607/93), föreslås att begreppet pantlånerörelse justeras så att med pantlånerörelse avses verksamhet där utfärdandet av penninglån sker med andra medel än depositioner eller andra sådana medel från allmänheten som skall återbetalas. Dessutom skall den pant som tas emot som säkerhet för ett lån vara en handfången pant. För förbättrande av låntagarens ställning föreslås att till lagen fogas ett stadgande enligt vilket låntagarna inte personligen blir ansvariga för lånen och panten är den enda säkerheten för lånet.

Stadgandena om pantlåneinrättningarnas koncessioner ändras enligt förslaget så att de i fråga om vad en ansökan om koncession skall innehålla och vad som förutsätts för beviljande av koncession förenhetligas med motsvarande stadganden i kreditinstitutslagen. Avsikten är att säkerställa att pantlåneinrättningarnas affärsverksamhet bedrivs professionellt och tillförlitligt samt enligt sunda och solida affärsprinciper.

Enligt förslaget tas stadganden om återkallande av koncession in i lagen. Strävan med stadgandena är att förtydliga grunderna för och förfarandet vid återkallande av koncession.

Det föreslås att till lagen fogas stadganden om tillsyn över ägarens inflytande efter att en pantlåneinrättning grundats, varmed avses s.k. ägarkontroll. I princip motsvarar stadgandena de stadganden om detta som ingår i kreditinstitutslagen. Enligt stadgandena skall en pantlåneinrättning underrätta finansinspektionen om innehav som motsvarar minst 10 % eller andra liknande rättigheter.

I lagen föreslås ett stadgande enligt vilket finansinspektionen skall ha såväl rätt som skyldighet att för en pantlåneinrättning förordna en revisor som uppfyller behörighetsvillkoren i fall av brott mot föreskrifterna om revisors jäv och behörighet. I övrigt tillämpas den nya revisionslagen (936/94) på

revisionen av pantlåneinrättningar och på revisorerna.

Eftersom sådana krav på soliditet och riskhanteringsystem som gäller kreditinstitut och finansiella institut inte har uppställts för pantlåneinrättningar samt då målet likväl är en sund, tillförlitlig och solid affärsverksamhet, föreslås att stadgandena om innehav av fastigheter och andelar i fastighetssammanslutningar ändras så att tillstånd skall fordras för sådana innehav av fastigheter och andelar i fastighetssammanslutningar som inte hör till pantlånerörelsen och inte heller på annat sätt behövs för pantlåneinrättningen. Finansinspektionen kan av särskilda skäl bevilja ett dylikt tillstånd.

Lånetiden för de lån som en pantlåneinrättningen beviljar skall vara högst ett år. Enligt gällande lag är lånetiden minst fyra månader. Med ändringen strävar man efter flexiblare lånetider och en ökad konkurrens. För att förbättra låntagarens ställning föreslås att i lagen dessutom tas in ett särskilt stadgande om den årliga räntan för långivning och om ersättning för andra kostnader som långivningen och pantsättningen föranleder. Detta stadgande är även förenat med ett förbud mot att ändra räntan eller beloppet av de ersättningar som motsvarar kostnaderna. Enligt förslaget skall i lagen även ingå ett stadgande om beräkningen av räntan och övriga lånekostnader i sådana fall då lånet återbetalas före förfallodagen. Räntan och de övriga lånekostnaderna skall räknas så att varje påbörjad månad efter lånetidens begynnelse dag räknas som en hel månad. I lagförslaget föreslås nya stadganden om igenkännande av tvättning av pengar och andra ovanliga affärstransaktioner samt om anmälan av sådana.

Enligt förslaget ändras stadgandena om försäljning av en pant som är i en pantlåneinrättnings besittning, bl.a. så att när aktier som medför rätt att besitta en bostad säljs skall pantlåneinrättningen informera ägaren av aktierna om olika försäljningssätt. Dessutom skall värdepapper som är föremål för offentlig handel säljas på det sätt som avses i 3 kap. värdepappersmarknadslagen (495/89) genom offentlig handel och till det vid tiden för försäljningen gällande börs- eller marknadspriset. Avsikten med stadgandet är att säkerställa att försäljningen av värdepapperen sker i enlighet med praxis på värdepappersmarknaden och på det sätt som

lagstiftningen förutsätter. I syfte att förbättra låntagarens ställning föreslås dessutom att pantlåneinrättningen inte skall ha rätt att driva in underskott som eventuellt uppstått vid försäljningen av en pant.

2. Beredningen av propositionen

Finansministeriet tillsatte den 17 mars 1994 en pantlånearbetsgrupp, vars uppdrag var att utreda behoven av att ändra pantlånelagstiftningen. Därvid skulle den beakta de problem som kommit fram vid tillämpningen av lagen samt utvecklingen på finansmarknaden. Arbetsgruppen hörde sådana sakkunniga och andra instanser som var av betydelse för pantlåneinrättningarna. I synnerhet företrädare för justitieministeriet hördes under arbetsgruppens arbete. Arbetsgruppen avgav sin promemoria den 31 oktober 1994 (Panttilainaustyöryhmän muistio 1994:23).

Utlåtanden om arbetsgruppens promemoria har begärts av justitieministeriet, handels- och industriministeriet, Finlands Bank, finansinspektionen, centralkriminalpolisen, KHT-yhdistys - Föreningen CGR ry, konkurrensverket, konsumentverket, konsumentombudsmannen, Centralhandelskammaren, Suomen Panttilainauslaitosten Yhdistys ry, Bankföreningen i Finland rf, Företagarnas Centralförbund i Finland rf samt patent- och registerstyrelsen (företags- och samfundslinjen).

Propositionen har utvecklats vidare som tjänsteuppdrag vid finansministeriet och beredningen fortsatt närmast utgående från utlåtandena och andra utredningar.

3. Ekonomiska och administrativa verkningar

Propositionen har inga direkta verkningar på statsekonomin. Förslaget medför inte merkostnader för finansinspektionen. På grund av förslaget kommer finansinspektionens uppgifter och arbetsbörda visserligen att öka i någon mån. Personalen behöver dock inte ökas. Handelsregistermyndigheternas arbetsbörda kommer eventuellt att öka, eftersom tillsynen över att bolagsordningarna är lagenliga överförs på handelsregistermyndigheterna samtidigt som förfarandet för fastställande av bolagsordningarna frångås.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1.1. Lag om ändring av lagen om pantlåneinrättningar

1 kap. Allmänna stadganden

1 §. I paragrafen definieras vad som avses med pantlåneinrättning och pantlånerörelse. Utmärkande för pantlånerörelse såväl i Finland som annanstans i världen är att kortfristiga mindre penninglån mot pant i lös egendom beviljas bara fysiska personer. Begreppet allmänheten i gällande lag har i detta avseende orsakat tolkningssvårigheter i vissa fall. För undanröjande av denna oklarhet föreslås att begreppet allmänheten ersätts med fysisk person, vilket begrepp används bl.a. i lagen om aktiebolag och i konsumentskyddslagen.

Enligt 2 mom. får säkerheten för penninglån som beviljas av en pantlåneinrättning bara utgöras av pant i lös egendom. Stadgandet om hurudan den pant kan vara som tas emot som säkerhet för ett penninglån preciseras genom ett stadgande enligt vilket det bara kan vara fråga om en handfången pant. Utöver inteckningspanter som hänför sig till fast egendom är det således inte heller möjligt att som säkerhet för ett lån ta emot sådana inteckningspanter som hänför sig till lös egendom. Inteckningspanter som hänför sig till lös egendom är bl.a. föremål som nämns i lagen om inteckning i bil (810/72), fartyg som intecknats med stöd av fartygsregisterlagen (512/93) och lagen om inteckning i fartyg (513/93) samt luftfartyg som intecknats med stöd av lagen om inteckning i luftfartyg (211/28).

Värdeandelar anses vara lös egendom och handfången pant, som även kan tas emot som säkerhet för ett penninglån av en pantlåneinrättning. Värdepapper har allmänt anlitats som säkerhet för lån även hos pantlåneinrättningar. Eftersom en gradvis övergång håller på att ske från värdepapper i fysisk form till ett system utan värdepapper, dvs. värdeandelsystemet, sker pantsättningen av värdepapper inte längre genom överlåtelse av värdepapper, t.ex. aktiebrev. I värdean-

delssystemet överläts besittningen till pantthavaren genom en anteckning om pantsättning som på ansökan av pantthavaren görs på värdeandelskontot. Stadganden om de anteckningar som skall göras när värdeandelar pantsätts och om andra åtgärder vid pantsättning ingår i lagen om värdeandelskonton (827/91).

För förbättrande av låntagarens ställning föreslås i 2 mom. ett stadgande, enligt vilket en låntagare inte personligen blir ansvarig för lånet och panten är den enda säkerheten för lånet. I fråga om kreditinstitutens verksamhet innebär ett obligationsrättsligt skuldförhållande att för borgenären uppkommer fordringsrätt och för gäldenären skyldighet att betala tillbaka skulden. Om den säkerhet som eventuellt lämnats för att trygga en kredit inte täcker borgenärens hela fordran, ansvarar gäldenären i allmänhet personligen för den överskjutande delen.

Den för pantlånerörelsen typiska principen att en låntagare inte personligen blir ansvarig för lånet, har vunnit allmänt erkännande i praktiken, men stadganden om detta finns inte i lag. Låntagaren får sålunda inte under några omständigheter göras ansvarig för skulden, inte ens i ett fall då panten senare visar sig vara helt värdelös.

Den pant som lämnats till pantlåneinrättningen är den enda säkerheten för lånet och skall svara för alla risker som är förbundna med lånet. För att skillnaden mellan ett obligationsrättsligt ansvarsförhållande och ett sådant som uppstår i pantlånerörelsen tydligt skall framgå av lagen, föreslås att det ovan nämnda stadgandet tas in i 2 mom.

3 §. Bankinspektionens uppgifter överföres på finansinspektionen genom att lagen om finansinspektionen (503/93) trädde i kraft den 1 oktober 1993. I paragrafen ändras därför bankinspektionen till finansinspektionen.

2 kap. Grundande

4 §. I paragrafen stadgas om en pantlåneinrättnings koncession samt vad en ansökan om koncession skall innehålla och de utredningar som skall fogas till en ansökan.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att stadgandet med vissa undantag motsvarar 10 § kreditinstitutslagen. Eftersom avsikten och en förutsättning för beviljande av koncession är att säkerställa att pantlåneinrättningens verksamhet bedrivs professionellt och tillförlitligt samt enligt sunda och solida affärsprinciper, skall i ansökningen om koncession lämnas tillräckliga upplysningar om ägarna till pantlåneinrättningen och om deras ägarandelar samt om inrättningens förvaltning och de personer som sköter förvaltningen, dvs. närmast inrättningens styrelsemedlemmar. Finansministeriet, som i sista hand ansvarar för beviljandet av koncessioner och för bedömningen av de uppgifter som lämnats i en ansökan, har rätt att fordra även andra uppgifter som ministeriet anser behövas. Enligt förslaget fogas till paragrafen ett nytt 3 mom., enligt vilket utlåtande om en ansökan om koncession skall begäras av finansinspektionen och av polisen på pantlåneinrättningens hemort. I praktiken har finansministeriet på tjänstens vägnar begärt utlåtandena.

5 §. Enligt huvudregeln i 1 mom. skall en pantlåneinrättning beviljas koncession, om man på basis av de uppgifter som avses i 4 § har kunnat försäkra sig om att inrättningen uppfyller de krav som ställs på en tillförlitlig och trygg samt sund verksamhet. Koncessionsprövning kan sålunda inte företas utgående från marknadsläget eller det ekonomiska behovet. Enligt 2 mom. kan finansministeriet i koncessionen uppställa begränsningar eller villkor.

5 a §. I 1 mom. stadgas om de grunder på vilka finansministeriet på framställning av finansinspektionen kan återkalla en koncession som det beviljat. Stadgandet motsvarar 12 § 1 mom. kreditinstitutslagen. En grund för återkallande kan sålunda vara verksamhet som på ett väsentligt sätt strider mot lag eller förordning eller mot föreskrifter som myndigheterna meddelat. Dessutom kan en koncession återkallas, om de förutsättningar för beviljande av koncession som anges i lagen om pantlåneinrättningar inte längre föreligger. I detta avseende kan det bli fråga om att återkalla en koncession, om förutsättningarna i 5 § för beviljande av koncession inte längre föreligger.

Det förutsätts att en pantlåneinrättning som beviljats koncession inleder sin verksamhet inom tolv månader från att koncessionen beviljats. Om så inte har skett, kan konces-

sionen återkallas. Koncessionen kan även återkallas, om pantlåneinrättningen har upphört med sin verksamhet för en längre tid än sex månader. Om oriktiga uppgifter har lämnats till myndigheterna när ansökan om koncession gjordes, är även detta en grund för återkallande av koncessionen. Med oriktiga uppgifter avses här sådana väsentliga uppgifter som kunde ha inverkat när koncessionen beviljades enligt 5 §.

Enligt 2 mom. kan finansministeriet när den återkallar en koncession meddela närmare föreskrifter om hur nedläggningen av verksamheten i praktiken skall ske. Avsikten är närmast att trygga konsumenternas, dvs. låntagarnas ställning. Enligt 3 mom. ankommer det på pantlåneinrättningen att underrätta handelsregistermyndigheterna om att dess koncession har återkallats.

5 b §. Enligt 1 mom. skall finansministeriet, på ansökan som en pantlåneinrättning gör på eget initiativ, kunna återkalla inrättningens koncession, om inrättningen själv har beslutat upphöra med den verksamhet som kräver koncession. Innan beslut fattas om återkallande skall dock utlåtande av finansinspektionen begäras om ansökningen. Enligt 2 mom. kan finansministeriet meddela närmare föreskrifter om hur nedläggningen av pantlånerörelsen i praktiken skall ske. Även här är det fråga om att trygga låntagarnas ställning. Enligt 3 mom. skall en pantlåneinrättning vars koncession återkallats anmäla detta till handelsregistermyndigheterna.

7 §. Det föreslås att 1 mom. 2 punkten ändras så att föreskrifter om rätt för vice verkställande direktören att höra till ett annat affärsföretags förvaltning inte längre behövs i bolagsordningen, om någon vice verkställande direktör inte har utsetts för pantlåneinrättningen. Enligt det föreslagna 12 § 2 mom. skall det inte längre vara obligatoriskt att för pantlåneinrättningar utse en vice verkställande direktör.

8 §. Denna paragraf, i vilken stadgas om förfarandet för fastställande av en pantlåneinrättnings bolagsordning och ändringar i den, föreslås bli upphävd. I enlighet med de allmänna principerna för utvecklande av förvaltningen har bl.a. förfarandet för fastställande av bolagsordningar och stadgor för kreditinstitut och finansiella institut redan tidigare frångåtts i enlighet med kreditinstitutslagen. En pantlåneinrättnings bolagsordning och ändringar i den skall tillställas

finansinspektionen med stöd av ett nytt stadgande i 11 § 1 mom. 1 punkten. Tillsynen över att bolagsordningarna är lagenliga skall sålunda, liksom för andra företags del, överföras på handelsregistermyndigheterna.

9 §. Denna paragraf, i vilken stadgas om de frågor som skall regleras i en pantlåneinrättnings reglemente och om fastställande av reglementet, föreslås bli upphävd. Strävan med att upphäva stadgandet är att minska på onödig reglering och samtidigt öka konkurrensen mellan pantlåneinrättningarna. En del av de frågor om vilka nu bestäms i reglementet föreslås bli reglerade direkt i lagen.

Enligt 1 mom. 1 punkten skall i reglementet bestämmas om maximitiderna för lån. Enligt det föreslagna 19 § 1 mom. skall lånetiden vara högst ett år. Enligt 1 mom. 2 punkten skall i reglementet föreskrivas om de grunder enligt vilka ränta på lån och andra kreditkostnader samt pantförsäljningskostnader bestäms. I förslaget ingår i 14 a § ett uttryckligt stadgande, enligt vilket en pantlåneinrättning har rätt att utöver räntan på ett lån uppbära en ersättning som motsvarar kostnaderna för pantsättning och långivning. Därutöver tillämpas stadgandena om konsumtionskrediter i 7 kap. konsumentskyddslagen (38/78) på en pantlåneinrättnings långivning bl. a. så att låneavtalet mellan pantlåneinrättningen och låntagaren skall vara skriftligt. Av avtalet skall enligt 7 kap. 11 § konsumentskyddslagen (38/78) bl.a. framgå kreditens belopp samt avgifter, räntor och andra kreditkostnader i anslutning till att krediten lämnas. Dessutom övervakar finansinspektionen i enlighet med 34 § 1 mom. alla allmänna villkor som används vid avtal mellan en pantlåneinrättning och dess kunder.

Enligt 1 mom. 3 och 4 punkten skall i reglementet föreskrivas om hur panterna förvaras och hur de försäkras. Enligt den nya 3 punkten som tas in i 11 § skall finansinspektionen övervaka även dessa frågor. Dessutom stadgas i 29 § om skyldighet för en pantlåneinrättning att ta betryggande försäkringar för panter. På dessa grunder föreslås att 2 mom., som gäller fastställande av reglementet, upphävs.

10 §. Med hänvisning till motiveringen för 3 § föreslås att bankinspektionen ändras till finansinspektionen.

11 §. Det föreslås att 1 mom. 1 punkten ändras så att en bolagsordning jämte ändringar som lämnats till handelsregistermyn-

digheten även skall tillställas finansinspektionen. Enligt förslaget ändras 1 mom. 2 punkten så att vice verkställande direktörens namn, medborgarskap och hemort skall meddelas finansinspektionen, om en vice verkställande direktör har utsetts för pantlåneinrättningen.

I 1 mom. föreslås en ny 3 punkt, enligt vilken pantlåneinrättningen skall lämna finansinspektionen upplysningar om hur panterna förvaras och hur de försäkras.

Det föreslås att 3 mom. upphävs. Bestämmelser om aktiekapitalet skall ingå i bolagsordningen. Med stöd av en ny 11 a § om ägarkontroll får finansinspektionen vetskap om de ändringar som sker i fråga om ägarerna till pantlåneinrättningen. Enligt värdepappersmarknadslagen (495/89) skall emissionsprospektet i fråga om konverteringslån och optionslån tillställas finansinspektionen, om det är fråga om ett lån med längre löptid än ett år.

11 a §. I paragrafen stadgas om ägarkontroll i fråga om pantlåneinrättningar efter att de grundats. För pantlåneinrättningarnas del är stadgandet om detta inte lika omfattande som för kreditinstitut och finansiella institut på grund av att verksamheten är av annan art. Principen om ägarkontroll baserar sig på EG:s s.k. andra banksamordningsdirektiv. Fastän direktivet inte som sådant tillämpas på pantlåneinrättningar och deras verksamhet, är uppgifter om en pantlåneinrättnings ägare och särskilt om dem med bestämmande inflytande nödvändiga med tanke på inrättningens offentliga trovärdighet och tillsynen över inrättningen.

Enligt 1 mom. skall en pantlåneinrättning innan den inleder sin verksamhet underrätta finansinspektionen om de ägare vilka äger minst 10 % av inrättningens aktiekapital eller vilkas andel svarar för minst 10 % av den rösträtt som inrättningens aktier medför eller vilkas andel annars ger rätt att utöva ett därmed jämförbart inflytande i pantlåneinrättningens förvaltning. Underrättelsen skall innehålla behövliga uppgifter om andelens storlek och ägare. För att finansinspektionen kontinuerligt skall ha riktiga uppgifter, är en pantlåneinrättning skyldig att utan dröjsmål anmäla även alla de förändringar i innehaven av andelar som kommit till dess kännedom.

Enligt 2 mom. kan finansinspektionen förbjuda att ägaren av en andel utövar sin rösträtt, om finansinspektionen finner att in-

nehavet av andelen äventyrar pantlåneinrättningens verksamhet enligt försiktiga och sunda affärsprinciper.

I 3 mom. ingår ett fullmactsstadgande, enligt vilket finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur de upplysningar som avses i paragrafen skall lämnas till finansinspektionen.

3 kap. Förvaltning och revision

12 §. Enligt gällande paragraf skall en pantlåneinrättning utöver en verkställande direktör ha en vice verkställande direktör. De aktiebolag som bedriver pantlånerörelse är i allmänhet relativt små företag, i vilka man närmast av kostnadsskäl strävat efter att hålla förvaltningen så liten som möjligt. I praktiken har det även kunnat konstateras att en överstor förvaltningsstruktur i dylika företag snarare har utgjort hinder för att utveckla en effektiv och smidig verksamhet eller åtminstone inte gagnat sådana strävanden. Eftersom lagen om aktiebolag inte förutsätter att en vice verkställande direktör utses, föreslås att 2 mom. ändras så att en pantlåneinrättning själv skall få besluta om en vice verkställande direktör skall utses, och att om en sådan utses, på honom skall tillämpas vad som i denna lag stadgas om verkställande direktören. Vad som i 33 § stadgas om tystnadsplikt och i 35 § om skyldighet att ersätta skada tillämpas därigenom även på en vice verkställande direktör.

13 §. Enligt förslaget ersätts i paragrafen stadgandena om revision av en pantlåneinrättning och om revisorer med en hänvisning till den nya revisionslagen (936/94), lagen om aktiebolag (734/78) samt de stadganden i denna lag vilka tillämpas på revision och revisorer.

13 a §. Paragrafen motsvarar vad som i 44 § kreditinstitutslagen stadgas om en revisor som förordnats av finansinspektionen. Revisorerna är en del av den mekanism varigenom det övervakas att pantlåneinrättningens verksamhet är stabil. Därför är det motiverat att finansinspektionen skall ha rätt och likaså skyldighet att för en pantlåneinrättning förordna en revisor som uppfyller behörighetsvillkoren, om stadgandena i 13 § inte har iakttagits eller om en revisor är jävig enligt 10 kap. 5 § lagen om aktiebolag och antalet ojäviga revisorer inte är tillräckligt enligt denna lag eller bolagsordningen, eller om en bestämmelse i bolagsordningen om reviso-

ernas antal eller behörighet har överträtts. I 1 mom. 4 punkten är avsikten att särskilt framhäva betydelsen av en oberoende revision.

Syftet med finansinspektionens rätt att förordna en revisor är inte att förbigå rätten för pantlåneinrättningens behöriga organ att välja en revisor. Därför skall enligt 2 mom. ett förordnande som finansinspektionen utfärdar gälla bara till dess situationen har upphjälpts genom pantlåneinrättningens egna åtgärder.

Enligt 3 mom. skall det i stället för på länsstyrelsen ankomma på finansinspektionen att förordna en revisor. Dessutom skall finansinspektionen enligt 4 mom. ha rätt att under pågående mandatperiod från uppdraget skilja en revisor som den förordnat.

4 kap. Affärsverksamhet

14 §. Det föreslås att 3 mom. ändras så att tillstånd skall fordras för sådana innehav av fastigheter och andelar i fastighetssammanslutningar som inte hör till pantlånerörelsen och som inte heller på annat sätt är nödvändiga för pantlåneinrättningens verksamhet. Genom ändringen strävar man efter att minska på riskerna i samband med innehav av fastigheter och fastighetssammanslutningar. För pantlåneinrättningar har inte samma krav på soliditet och riskhanteringsystem uppställts som för kreditinstitut och finansiella institut. Finansinspektionen kan av särskilda skäl bevilja ett dylikt tillstånd. Särskilda skäl kan t.ex. vara en situation då en pantlåneinrättning, efter att ha utnyttjat alla andra säkerhetsarrangemang, till säkerhet för sina lån behöver sådana fastigheter och andelar i fastighetssammanslutningar som avses ovan. Tillståndet skall vara en dispens som i dylika situationer förutsätter att alla andra säkerhetsarrangemang först har utnyttjats.

För pantlånerörelsen nödvändiga fastigheter och aktier eller andelar i fastighetssammanslutningar har pantlåneinrättningen dock rätt att äga utan tillstånd.

14 a §. Paragrafen anger de lagliga grunderna för pantlåneinrättningarna att för de lån som de beviljat uppbära ränta samt en ersättning som motsvarar kostnaderna för långivning och pantsättning. Enligt paragrafen skall en pantlåneinrättning ha rätt att utöver räntan uppbära bara en ersättning som motsvarar de direkta kostnaderna för långivningen och pantsättningen. Syftet med

paragrafen är att hindra att på låntagarens ansvar överförs sådana kostnader som inte direkt ansluter sig till långivningen eller pantsättningen. Enligt 17 § 1 mom. skall dessutom räntan samt den ersättning som motsvarar de övriga lånekostnaderna för långivningen och pantsättningen antecknas på pantkvittot. För förbättrande av låntagarens ställning föreslås dessutom ett stadgande enligt vilket den ränta och den ersättning för kostnaderna för långivning och pantsättning som antecknats på pantkvittot inte under lånetiden får ändras till låntagarens nackdel. I praktiken är lånetiderna korta, några månader, varför det slutliga beloppet av räntan för lånetiden och ersättningen för kostnader kan räknas ut redan i förskott samt eventuella förhöjningar beaktas redan när lånet beviljas.

15 §. Paragrafen föreslås bli ändrad så att pantlåneinrättningen skall fastställa kundens identitet. Genom identifieringen strävar man efter att hindra att pantlåneinrättningarna utnyttjas för tvättning av pengar. Med tanke på eventuella senare undersökningar skall identifieringsuppgifterna förvaras på ett tillförlitligt sätt i åtminstone fem år. Förvaringstiden räknas från det att kundförhållandet upphör. I stadgandet har man beaktat de principer för identifiering av en kund som ingår i direktivet om åtgärder för att förhindra att EG:s finansiella system används för tvättning av pengar (91/308/EEG).

16 §. Det föreslås att 3 mom. ändras så att den som har överlåtit ett pantkvitto på någon annan person skall anmäla överlåtelsen till pantlåneinrättningen. Detta skall ske genom ett personligt besök på pantlåneinrättningen. Genom denna åtgärd försöker man säkerställa att den person som anmäler en överlåtelse även har rätt att göra anmälan om saken. Enligt gällande stadgande har den till vilken överlåtelsen gjorts anmält överlåtelsen. I praktiken har tillämpningen av stadgandet medfört vissa problem, som lagändringen avser att undanröja. Dessutom föreslås att anmälan skall göras utan oskäligt dröjsmål, dock senast innan panten säljs.

17 §. Ändringen i 1 mom. innebär en teknisk justering som gäller räntan och lånekostnaderna.

18 §. Paragrafen innehåller en teknisk justering. Det föreslås att termen kreditkostnader ersätts med lånekostnader, vilken term konsekvent har använts i denna lag.

19 §. I 1 mom. stadgas att lånetiden skall

vara högst ett år. De lån som pantlåneinrättningarna beviljar har traditionellt varit kortfristiga lån på rätt små belopp. Den genomsnittliga lånetiden har varit fyra månader, vilket är minimitiden enligt gällande stadgande. Gällande lag innehåller dock inte något uttryckligt stadgande om hur lång lånetiden högst får vara. Maximitiden för lånen har angetts i reglementet. Enligt förslaget upphävs 9 §, som gäller reglementet. Bl.a. av denna orsak behövs i lagen stadganden om maximitiden för lån. På grund av verksamhetens särart föreslås att paragrafen ändras så att lånetiden skall vara högst ett år och att samtidigt stadgandet om en minimilånetid av fyra månader stryks. En strävan med ändringen är även att främja konkurrensen mellan pantlåneinrättningarna, bl.a. med avseende på lånetidens längd.

I 2 mom. stadgas om möjligheten att före förfallodagen återbetala ett lån som en pantlåneinrättning beviljat samt om beräkningsgrunderna för räntan på lånet och de övriga lånekostnaderna. Enligt 7 kap. 12 § 2 mom. konsumentskyddslagen skall räntan och andra lånekostnader för lån som återbetalas före förfallodagen räknas så att från kreditgivarens fordran avdras den del av kostnaderna som hänför sig till den outnyttjade kredittiden. Detta på dagsräntan baserade beräkningssätt, som tillsvidare inte har tillämpats i pantlåneinrättningarnas verksamhet, motsvarar dock inte det hävdvunna och välbeprövade beräkningssätt som i nästan hundra års tid har använts i pantlånerörelsen och som innebär att räntan och de övriga lånekostnaderna räknas för varje hel månad efter lånetidens begynnelse dag.

En övergång till den beräkningsgrund som anges i konsumentskyddslagen skulle enligt pantlåneinrättningarnas lönsamhetskalkyler särskilt i fråga om små lån leda till förhöjda räntekostnader och andra lånekostnader. Enligt pantlåneinrättningarna skulle den nya beräkningsgrunden dessutom föranleda oskäligt kostnadskrävande förändringar, t.ex. i fråga om inrättningarnas ADB-program. Av de skäl som anförts ovan och med beaktande av pantlånerörelsens särart, föreslås att 2 mom. ändras så att räntan och de övriga lånekostnaderna för lån som återbetalas före förfallodagen, utan hinder av 7 kap. 12 § 2 mom. konsumentskyddslagen, kan räknas så att varje påbörjad månad efter lånetidens begynnelse dag räknas som en hel månad. Ett stadgande om ett motsvarande beräkningssätt

ingår i Sveriges nya pantbankslag.

Det föreslås att 3 mom. justeras så att det klart framgår att ett avtal mellan pantlåneinrättningen och kunden krävs för förnyande av ett lån. Enligt konsumentskyddslagen skall avtalet alltid ingås skriftligen. Ett lån kan förnyas antingen genom ett nytt pantkvitto eller genom ett annat skriftligt avtal.

21 §. Realiserandet av aktier som medför rätt att besitta en bostad är av stor vikt för ägaren av aktierna. I synnerhet kan realiserandet av aktier som medför rätt att besitta en lägenhet som enbart eller huvudsakligen används som låntagarens bostad vara förknippat även med sociala frågor av varierande natur. Dessutom bör ett mål vara att ett så högt pris som möjligt skall kunna erhållas för aktier som medför rätt att besitta en bostad. Med tanke på ägarens intresse är de sålunda nödvändigt att aktierna kan säljas inte bara genom auktionsförfarande utan även genom en fastighetsförmedlare. Därför föreslås att till 2 mom. fogas ett stadgande enligt vilket underrättelsen till låntagaren skall innehålla information om denna möjlighet.

22 §. Det föreslås att 2 mom. ändras så att en pant inte får säljas tidigare än två månader i fråga om bostadsaktier som avses i 21 § 1 mom. från dagen för underrättelsen. För att låntagaren eller innehavaren av pantkvittot skall ha tillräckligt med tid för att eventuellt lösa ut panten, föreslås att den tid då panten tidigast får säljas ändras från en till två månader. Panten får säljas tidigare endast om de har gett sitt samtycke därtill.

Stadgandet i 3 mom. föreslås bli preciserat så att utöver räntan får hos låntagaren dröjsmålsränta inte uppbäras för längre tid än fyra månader från förfallodagen. Räntebegreppet i gällande stadgande är oklart.

Syftet med 4 mom. är att råda bot på ett problem som i praktiken förekommit i pantlåneinrättningarnas verksamhet. Enligt det nya stadgandet skall aktier som nämns i 21 § 2 mom., när de säljs genom en fastighetsförmedlare, säljas senast fyra månader efter underrättelse enligt 21 § 2 mom., om inte pantlåneinrättningen samtycker till en längre försäljningstid. Om pantlåneinrättningen inte ger samtycke som avses ovan, skall panten säljas på auktion. Syftet med stadgandet är att trygga pantlåneinrättningens ställning så att försäljningstiden inte oskäligt förlängs i dessa fall. I praktiken har pantägaren enligt gällande lag kunnat vägra att godta även rätt

goda anbud och därigenom på oskäligt sätt kunnat hindra försäljningen av en pant.

22 a §. I paragrafen stadgas om ett på gammal praxis baserat förfarande, enligt vilket en pantlåneinrättning har rätt att själv köpa en pant på offentlig auktion. Stadgandet fritar dock inte pantlåneinrättningen från en pantinnehavares allmänna vårdplikt. De varor som en pantlåneinrättning har skaffat på detta sätt får den sälja vidare så som den finner bäst.

24 §. Enligt förslaget ändras 1 mom. så att värdepapper som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen (495/89) utan hinder av 22 § 1 mom. skall säljas genom offentlig handel som avses i 3 kap. värdepappersmarknadslagen till det vid tiden för försäljningen gällande börs- eller marknadspriset. Avsikten med stadgandet är att säkerställa att försäljningen av värdepapperen sker enligt det allmänt rådande systemet på värdepappersmarknaden och enligt lagstiftningen. Pantlånerörelsen förutsätter ingen undantagsreglering i detta avseende.

25 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att pantlåneinrättningen utan oskäligt dröjsmål skall underrätta låntagaren eller den till vilken pantkvittot överlätits om överskott på 300 mk eller mer som uppkommit vid försäljningen av en pant. Rimligtvis skall mindre summor inte behöva meddelas. Markbeloppet har fastställts utgående från de fall som förekommit i praktiken.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att en pantlåneinrättning inte är skyldig att betala ränta på överskott.

Enligt 3 mom. skall en pantlåneinrättning inte heller få driva in underskott som uppstått vid försäljning.

Som framgår av 1 § 2 mom. ovan utgörs säkerheten för ett lån som en pantlåneinrättning beviljar bara av sådan lös egendom som lämnas i pant. Något annat personligt ansvar för betalningen av lånet skall inte åläggas låntagaren. De risker som eventuellt är förknippade med vart och ett lån och med realiseringen av den pant som lämnats som säkerhet skall omsorgsfullt bedömas i pantlåneinrättningens verksamhet. Pantlåneinrättningen skall själv ansvara för de risker som hör till verksamheten, varvid ansvaret för ett underskott som eventuellt uppstår vid försäljningen av en pant inte får överföras på låntagaren eller pantgivaren. Med underskott avses i detta sammanhang en skillnad som uppkommer mellan å ena sidan pantlånet

jämte kostnaderna för långivningen och pantsättningen och å andra sidan själva försäljningen av panten. Förbudet mot indrivning av underskott gäller bara indrivning av sådant underskott som uppkommit vid själva försäljningen av panten. Om en pant är förknippad med förpliktelser, såsom obetalda telefonräkningar i anslutning till telefonandelsbevis, har pantinnehavaren efter att för egen del ha uppfyllt dessa förpliktelser, trots förbudet mot indrivning av underskott, rätt attindriva dessa fordringar hos pantgivaren eller hos den som förvärvat rätten till panten.

26 §. Förslaget till ändring av 1 mom. baserar sig på sådana problem som i praktiken förekommit i anslutning till förfarandet för anmälan av pantkvitto som förkommit. Momentet ändras så att anmälan skall göras bevisligen.

Enligt förslaget ändras 2 mom. så att en person har rätt att få uppgifter ur den särskilda förteckning över pantkvitto som enligt anmälan har förkommit, bara till den del som uppgifterna gäller ett lån till honom. Samma rätt har den till vilken pantkvittot i enlighet med 16 § 3 mom. har överlåtit. Avsikten med stadgandet är att hindra missbruk som förekommer i praktiken.

27 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att även den till vilken ett pantkvitto överlåtit skall ha lika rätt att lösa ut panten under de förutsättningar som anges närmare i paragrafen. Därvid har anteckning om överlåtelser gjorts i det register som pantlåneinrättningen för. Panten bör kunna lösas ut även före förfallodagen. Momentet ändras enligt förslaget dessutom så att lånet inte alltid behöver ha förfallit när panten löses ut, utan det räcker även att en månad har förflutit sedan anteckning enligt 26 b § 2 mom. gjordes i förteckningen.

28 a §. Paragrafen gäller tvättning av pengar och andra tvivelaktiga affärstransaktioner. Stadgandena baserar sig på principerna i EG:s direktiv mot tvättning av pengar. Paragrafens uppbyggnad motsvarar i stor utsträckning 96 § kreditinstitutslagen, dock så att särdragen i pantlåneinrättningarnas verksamhet har beaktats.

I 1 mom. åläggs varje pantlåneinrättning en aktsamhetsplikt, enligt vilken den skall undersöka sådana transaktioner som den på basis av normala erfarenheter har skäl att anse avvika från det normala. Eftersom en pantlåneinrättning inte har möjlighet eller

ens orsak att systematiskt undersöka all verksamhet som dess kunder bedriver, omfattar aktsamhetsplikten inte sådana åtgärder vilkas ekonomiska eller rättsliga grund är uppenbar.

Eftersom en pantlåneinrättning har begränsade möjligheter att bedöma om de åtgärder som vidtas av någon som anlitar dess tjänster har ett ekonomiskt syfte och är lagenliga, uppfylls aktsamhetsplikten när inrättningen med tillbudsstående medel har försökt försäkra sig om bakgrunden till en transaktion.

I fall av tvivelaktiga transaktioner blir pantlåneinrättningen tvungen att bedöma den möjligheten att kunden eventuellt kan orsakas skada. Pantlåneinrättningens misstankar kan anses vara motiverade, om inrättningen på basis av allmänna erfarenheter av pantlånerörelse anser att en åtgärd innebär någonting som klart avviker från det normala.

De handlingsalternativ som en pantlåneinrättning har i tvivelaktiga fall beror på hur starka misstankarna är. Om pantlåneinrättningen efter att den har uppfyllt sin aktsamhetsplikt och annars har skäl att tvivla på att en pant som används vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung, skall den avbryta transaktionen för tilläggsutredningar eller vägra utföra den och skall, om det är fråga om en pant av betydande ekonomiskt värde, med avvikelse från 28 § alltid utan dröjsmål anmäla saken till finansinspektionen.

Enligt 2 mom. skall inrättningen på begäran av finansinspektionen lämna denna alla de upplysningar och handlingar som kan vara av betydelse för utredande av en misstanke. Att anmälan görs får inte röjas för den som misstanken gäller, eftersom det kan vara fråga om tvättning av pengar. På grund av att det gäller känsligt material är det med tanke på datasekretessen viktigt att stadganden om användningsrätten finns i lag. De uppgifter som lämnats till finansinspektionen kan den enligt momentet registrera, använda och överlåta bara då det sker för att bekämpa tvättning av pengar. Betydande pantar är t.ex. bostadsaktier och andra värdepapper.

I 3 mom. stadgas om rätt för finansinspektionen att meddela pantlåneinrättningarna närmare föreskrifter om det detaljerade genomförandet och innehållet av de frågor som regleras i paragrafen.

Enligt 4 mom. skall finansinspektionen på grundval av de upplysningar som lämnats till den eller som den inhämtat från andra

källor överväga om det finns grundad anledning att misstänka att det är fråga om försök att tvätta pengar. I motsats till pantlåneinrättningarna kan finansinspektionen förutsättas känna till rekvisitet för brottslig verksamhet. Om finansinspektionen har skäl att anse att det är fråga om att dölja eller utplåna medel som härstammar från ett brott, dvs. tvättning av pengar, skall den anmäla saken till förundersökningsmyndigheterna.

28 b §. I paragrafen stadgas om skadeståndsskyldighet i de fall som avses i 28 a §. Om en pantlåneinrättning gör anmälan enligt 28 a § till finansinspektionen, undgår den de påföljder som enligt strafflagen gäller försummelse av anmälan. I 32 kap. 1 § 2 mom. (769/90) strafflagen kriminaliseras tvättning av pengar som en självständig gärning, häleri. För försummelse att anmäla tvättning av pengar stadgas om straff. Av detta följer att en pantlåneinrättning, när den uppfyller kraven i lagen, inte kan ställas till svars om en angivelse vid närmare undersökningar skulle visa sig sakna grund.

Enligt personregisterlagen (471/87) är den registeransvarige skyldig att ersätta sådan ekonomisk skada som tillfogats en registrerad genom att en oriktig uppgift har använts eller lämnats ut eller genom att användningen av en uppgift har skett i strid med lag. Därför föreslås i momentet ett stadgande, enligt vilket finansinspektionen och pantlåneinrättningen samt deras anställda är fritagna från skadeståndsansvar för åtgärder enligt 28 a § som de har vidtagit i god tro. Stadgandet behövs för att en skyldighet att ersätta ekonomisk skada inte skall göra det svårare för de anmälningsskyldiga att vidta sådana på befogade misstankar baserade åtgärder till vilka lagen förpliktar dem.

5 kap. Särskilda stadganden

30 §. Enligt 1 § 1 mom. är pantlåneinrättningarna aktiebolag. Därför föreslås att 1 mom. i denna paragraf ersätts med ett stadgande, enligt vilket lagstiftningen om aktiebolag tillämpas på pantlåneinrättningar, om inte annat stadgas i denna lag. Sålunda föreslås att stadgandet i gällande 1 mom. stryks, eftersom det inte finns skäl för pantlåneinrättningarna att avvika från vad som i lagen om aktiebolag stadgas om att bevilja bl.a. aktieägare och anställda hos bolaget penninglån. Pantlåneinrättningar är inte sådana kreditinstitut eller finansiella institut på vilka

det undantag som ingår i gällande lag skulle kunna tillämpas.

31 §. Enligt förslaget fogas till paragrafen ett nytt 2 mom., enligt vilket pantlåneinrättningarna har ensamrätt att använda benämningen pant i sin firma eller annars som beteckning för verksamheten. Ordet pant skall trots förbudet dock kunna användas i sådana andra sammanhang som inte kan sättas i förbindelse med en pantlåneinrättnings verksamhet, förutsatt att användningen av beteckningen inte är vilseledande eller på ett vilseledande sätt hänсыftar på sådan verksamhet som bedrivs av pantlåneinrättningar under offentlig tillsyn.

32 §. Ändringen i paragrafen är av teknisk natur. Till paragrafen fogas en hänvisning till 25 § 1 mom., enligt vilket även överskott som har uppkommit vid försäljning av en pant skall anmälas till låntagaren eller den till vilken pantkvittot överlätits.

33 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att stadgandet gäller även vice verkställande direktören bara om en sådan har utsetts för pantlåneinrättningen. Enligt förslaget till ändring av 12 § 2 mom. skall det inte längre vara obligatoriskt att utse en vice verkställande direktör.

Enligt förslaget ändras 2 mom. så att rätten att lämna upplysningar som avses i 1 mom. ändras till skyldighet att lämna upplysningar. Genom stadgandet strävar man efter att effektivisera undersökningen av brott och annan sådan verksamhet som strider mot samhällets intressen. Till myndigheterna skall sådana upplysningar lämnas som de begärt, i sådana fall då begäran bygger på lag. I begäran skall de önskade upplysningarna samt brottet eller någon annan grund specificeras med skälig noggrannhet. Därigenom är det lättare att konstatera att lagliga grunder föreligger.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket en pantlåneinrättning har rätt att lämna upplysningar som avses i 1 mom. till ett sådant kreditinstitut inom samma koncern vilket avses i 2 § kreditinstitutslagen, t.ex. till ett kreditinstitut som är ägare till pantlåneinrättningen, om det är nödvändigt att upplysningarna ges med tanke på det mottagande samfundets hantering av risker.

34 §. För förbättrande av låntagarens ställning föreslås att 1 mom. ändras så att en pantlåneinrättning skall tillställa finansinspektionen alla de allmänna villkor som an-

vänds i avtal mellan pantlåneinrättningen och dess kunder. Ändringen behövs för att alla allmänna villkor skall kunna bli granskade av finansinspektionen.

Det föreslås att 2 och 3 mom. ändras så att bankinspektionen ersätts med finansinspektionen av de skäl som anförts ovan.

35 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att stadgandet skall gälla även vice verkställande direktören bara om en sådan har utsetts för pantlåneinrättningen. Dessutom föreslås att omnämmandet av reglementet stryks, eftersom 9 § som gäller reglementet föreslås bli upphävd.

Enligt förslaget fogas till paragrafen ett nytt 3 mom., enligt vilket utöver de ovan nämnda personerna även en aktieägare i en pantlåneinrättning är skyldig att ersätta sådan skada som han genom medverkan till brott mot denna lag eller bolagsordningen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet har vållat pantlåneinrättningen, en aktieägare eller någon annan person.

38 §. Det föreslås att 1 mom. 1 och 2 punkten ändras så att straffstadgandena omfattar även brott mot sådana förbud och försummelse av sådana skyldigheter som ingår i ändringsförslagen ovan. Det föreslås att 2 mom. ändras så att stadgandet gäller även vice verkställande direktören bara om en sådan har utsetts för pantlåneinrättningen.

40 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att omnämmandet av reglementet stryks och bankinspektionen ersätts med finansinspektionen av de skäl som anförts ovan.

Samtidigt föreslås att 2 mom. ändras så att, i stället för länsstyrelsen, finansinspektionen dömer ut ett vite, eftersom finansinspektionen redan, bl.a. i fråga om kreditinstitut, har dessa befogenheter.

2. Ikraftträdande

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Pantlåneinrättningarna skall ändra sina bolagsordningar i enlighet med denna lag inom två år från att lagen träder i kraft.

Pantlåneinrättningarna skall inom två år från att lagen träder i kraft ordna sina i 14 § 3 mom. nämnda innehav av fastigheter och aktier eller andelar i fastighetssammanslutningar så att de motsvarar vad som stadgas i det nämnda momentet samt för sina innehav söka sådant tillstånd av finansinspektionen som avses i samma moment.

Pantlåneinrättningarna skall inom ett år från att lagen trätt i kraft göra den i 11 a § avsedda underrättelsen till finansinspektionen

På pantsättningsavtal som har ingåtts innan denna lag träder i kraft skall de stadganden fortfarande tillämpas som gäller innan lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om pantlåneinrättningar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 18 december 1992 om pantlåneinrättningar (1353/92) 8 och 9 §§, 11 § 3 mom., 13 § 3 mom. och 24 § 2 mom.,
ändras 1 och 3 §§, 4 § 2 mom., 5 §, 7 § 1 mom. 2 punkten, 10 §, 11 § 1 och 2 mom., 12 § 2 mom., 13 § 1 och 2 mom., 14 § 3 mom., 15 §, 16 § 3 mom., 17 § 1 mom., 18 och 19 §§, 21 § 2 mom., 22 § 2 och 3 mom., 24 § 1 mom., 25 §, 26 § 1 och 2 mom., 27 § 1 mom., 32 §, 33 § 1 och 2 mom., 34 § 1—3 mom., 35 § 1 mom. samt 38 och 40 §§ samt *fogas* till lagen nya 5 a, 5 b, 11 a, 13 a, 14 a, 28 a och 28 b §§, till 1 § ett nytt 2 mom., till 4 § ett nytt 3 mom., till 19 § ett nytt 1 mom., varvid de ändrade 1 och 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 22 § ett nytt 4 mom., till 30 § ett nytt 1 mom., varvid de nuvarande 1 och 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 31 § ett nytt 2 mom., till 33 § ett nytt 3 mom. samt till 34 § ett nytt 5 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

En pantlåneinrättning är ett aktiebolag som har bildats för att bedriva pantlånerörelse och som har fått koncession för rörelsen. Med pantlånerörelse avses i denna lag utgivande av penninglån till fysiska personer mot pant i lös egendom, då långivningen sker i form av affärsverksamhet och med andra medel än depositioner eller andra sådana medel från allmänheten som skall återbetalas.

Låntagaren är inte personligen ansvarig för lånet. Panten, som bara kan vara en handfången pant, är den enda säkerheten för lånet.

3 §

Finansinspektionen utövar tillsyn över pantlåneinrättningarnas verksamhet.

2 kap.

Grundande

4 §

I ansökningsen om koncession skall lämnas tillräckliga uppgifter om ägarna till pantlåneinrättningen och deras ägarandelar samt om förvaltningen och de personer som sköter förvaltningen. Stiftelsekunden skall fogas till ansökningsen. Finansministeriet har rätt att även kräva andra uppgifter som det anser vara behövliga.

Utlåtande om pantlåneinrättningens an-

sökan om koncession skall begäras av finansinspektionen och av polisen på orten.

5 §

Koncession skall beviljas en pantlåneinrättning, om de uppgifter som erhållits om ägarnas och förvaltningspersonalens tillförlitlighet och lämplighet samt andra uppgifter bekräftar att pantlåneinrättningen kommer att ledas professionellt och tillförlitligt samt enligt sunda och försiktiga affärsprinciper och att pantlåneinrättningen i övrigt kommer att iaktta stadgandena i denna lag.

Efter att ha hört sökanden har finansministeriet rätt att i koncessionen uppställa begränsningar eller villkor för pantlåneinrättningens affärsverksamhet.

5 a §

Finansministeriet kan på framställning av finansinspektionen återkalla en pantlåneinrättnings koncession, om

1) inrättningen i sin verksamhet på ett väsentligt sätt har brutit mot lag, förordning eller sådana föreskrifter som en myndighet med stöd av dem har meddelat eller fastställt eller om de stadgade förutsättningarna för beviljande av koncession inte längre föreligger,

2) inrättningen har upphört med sin verksamhet för en längre tid än 6 månader,

3) inrättningen inte har inlett sin verksamhet inom 12 månader från att koncession beviljades eller

4) felaktiga uppgifter har lämnats när koncession söktes.

Om finansministeriet med stöd av 1 mom. återkallar en pantlåneinrättnings koncession, kan finansministeriet samtidigt meddela för-

eskrifter om hur nedläggningen av verksamheten skall ske.

En pantlåneinrättning vars koncession har återkallats skall anmäla detta till handelsregistret.

5 b §

Finansministeriet kan på ansökan av en pantlåneinrättning återkalla dess koncession, om inrättningen har beslutat att upphöra med den verksamhet för vilken koncession krävs. Utåtande av finansinspektionen skall begäras om en ansökan som gäller återkallande av koncession.

Om finansministeriet med stöd av 1 mom. återkallar en pantlåneinrättnings koncession, kan finansministeriet samtidigt meddela föreskrifter om hur nedläggningen av verksamheten skall ske.

En pantlåneinrättning vars koncession har återkallats skall anmäla detta till handelsregistret.

7 §

I en pantlåneinrättnings bolagsordning skall utöver vad lagen om aktiebolag (734/78) stadgar bestämmas

2) om rätt för styrelsemedlemmarna, deras suppleanter och verkställande direktören samt, om en vice verkställande direktör har utsetts, för denne att höra till förvaltningen för ett annat affärsföretag samt

10 §

Finansinspektionen skall tillställas en anmälan om grundande och nedläggning av filialer för en pantlåneinrättning.

11 §

Innan en pantlåneinrättning inleder sin verksamhet skall den tillställa finansinspektionen

1) ett fullständigt utdrag som visar att registermyndigheten har registrerat inrättningen och som inbegriper bolagsordningen,

2) uppgift om styrelsemedlemmarnas och suppleanternas, verkställande direktörens och, om en vice verkställande direktör har utsetts, dennes samt revisorernas och revisorssuppleanternas namn, medborgarskap och hemort samt

3) uppgift om hur panterna förvaras och hur de försäkras.

Om de uppgifter som nämns i 1 mom.

ändras, skall finansinspektionen utan dröjsmål underrättas om detta.

11 a §

En pantlåneinrättning skall innan verksamheten inleds underrätta finansinspektionen om de ägare av andelar i pantlåneinrättningen, vilka äger minst 10 procent av aktiekapitalet eller vilkas andel svarar för minst 10 procent av den rösträtt som inrättningens aktier medför eller vilkas andel annars ger rätt att utöva ett därmed jämförbart inflytande i pantlåneinrättningens förvaltning, samt om storleken av innehaven. I underrättelsen skall behövliga uppgifter lämnas om storleken av andelarna och om deras ägare. Inrättningen skall omedelbart anmäla de förändringar i innehaven av andelar som kommit till dess kännedom.

Om finansinspektionen finner att innehavet av någon andel äventyrar pantlåneinrättningens försiktiga och sunda affärsverksamhet, kan finansinspektionen förbjuda ägaren av andelen att utöva sin rösträtt.

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur de uppgifter som avses i denna paragraf skall meddelas finansinspektionen.

3 kap.

Förvaltning och revision

12 §

Inrättningen skall ha en verkställande direktör. Vad denna lag stadgar om verkställande direktören skall på motsvarande sätt tillämpas på vice verkställande direktören, om en sådan utses för inrättningen.

13 §

I fråga om revisionen av en pantlåneinrättning gäller vad revisionslagen (936/94), lagen om aktiebolag (734/78) och denna lag stadgar.

En revisor skall vara en revisor som avses i 2 § revisionslagen.

13 a §

Finansinspektionen skall för en pantlåneinrättning förordna en revisor som uppfyller behörighetsvillkoren, om

1) stadgandena i 13 § inte har iakttagits,
2) en revisor är jävig i enlighet med 23 § och 24 § 1 mom. revisionslagen och antalet

ojäviga revisorer inte är tillräckligt enligt denna lag och bolagsordningen,

3) en bestämmelse i bolagsordningen om revisorernas antal eller behörighet har överträtts eller

4) förutsättningarna för någon revisor att verkställa revisionen på ett oberoende sätt har äventyrats och han inte har av sagt sig uppdraget.

Förordnandet gäller till dess att en ny revisor har utsetts i stället för den som avses i 1 mom.

Finansinspektionen meddelar pantlåneinrättningen ett förordnande som avses i 10 kap. 1 § 4 mom. eller 14 § 1 och 2 mom. lagen om aktiebolag.

En revisor som har förordnats av finansinspektionen kan av denna skiljas från uppdraget under pågående mandatperiod.

4 kap.

Affärsverksamhet

14 §

Utöver vad som stadgas i 2 mom. får en pantlåneinrättning äga för pantlånerörelsen nödvändiga fastigheter och aktier eller andelar i fastighetsammanslutningar. Av särskilda skäl med tillstånd av finansinspektionen får en pantlåneinrättning äga andra fastigheter och aktier eller andelar i fastighetsammanslutningar.

14 a §

En pantlåneinrättning har rätt att utöver räntan för ett lån som den beviljar uppbära en ersättning som motsvarar kostnaderna för långivningen och pantsättningen. Den enligt 17 § 1 mom. på pantkvittot antecknade räntan och beloppet av de ersättningar som motsvarar de övriga lånekostnaderna får inte under lånetiden ändras till låntagarens nackdel.

15 §

Pantlåneinrättningen skall fastställa kundens identitet.

En pantlåneinrättning får inte ta emot en sak som pant, om inte pantsättaren styrker sin identitet och är myndig eller om det finns skäl att misstänka att pantsättaren saknar rätt att pantsätta saken. Identifieringsuppgifterna skall förvaras på ett tillförlitligt

sätt under minst fem år sedan kundförhållandet upphört.

16 §

Den som har överlåtit ett pantkvitto till en namngiven person skall anmäla överlåtelsen till pantlåneinrättningen. Överlåtelsen anmäls genom ett personligt besök på pantlåneinrättningen. Anmälan skall göras utan oskäligt dröjsmål genast när överlåtelsen har skett, dock senast innan panten säljs.

17 §

På pantkvittot skall antecknas lånets ordningsnummer, datum för pantsättningen, lånets förfallodag, lånekapitalet, räntan, beloppet av den ersättning som motsvarar sådana lånekostnader som långivningen och pantsättningen medför samt lånevillkoren. Räntan och de andra lånekostnader som avses ovan skall antecknas på pantkvittot i penningbelopp. Kvittot skall dessutom innehålla uppgifter om pantens art och de pantsatta föremålens antal samt vid behov deras mått och vikt.

18 §

En pantlåneinrättning får inte på förhand uppbära ränta eller någon annan ersättning för lånekostnader.

19 §

Lånetiden skall vara högst ett år.

Låntagaren eller innehavaren av pantkvittot har rätt att lösa ut panten innan lånet förfaller genom att betala lånekapitalet, räntan och andra överenskomna lånekostnader. Därvid får räntan och de andra lånekostnaderna utan hinder av 7 kap. 12 § 2 mom. konsumentskyddslagen (38/78) räknas så att varje påbörjad månad efter lånetidens begynnelse-dag räknas som en hel månad.

Ett lån kan förnyas. Ett nytt pantkvitto eller ett annat skriftligt avtal skall upprättas mellan pantlåneinrättningen och kunden om förnyande av lånet.

21 §

Har i pant givits aktier som medför rätt att besitta en lägenhet som enbart eller huvudsakligen är avsedd att användas av låntagaren som bostad, skall låntagaren underrättas om att lånet har förfallit till betalning. Av underrättelsen skall framgå att panten säljs,

om inte lånet betalas genom att lånekapitalet, räntan och övriga i pantkvittot avtalade lånekostnader betalas inom två månader från underrättelsen. I underrättelsen skall även nämnas att aktier som avses i detta moment på yrkande av ägaren med stöd av 22 § 1 mom. kan säljas även med anlitande av en fastighetsförmedlare.

---

22 §

Pantlåneinrättningen får inte sälja en pant tidigare än en månad efter lånets förfallodag eller, i det fall som avses i 21 § 2 mom., två månader efter underrättelsen, om inte låntagaren eller innehavaren av pantkvittot samtycker till att panten säljs tidigare. Utan samtycke av innehavaren av pantkvittot får panten säljas senare än fyra månader efter lånets förfallodag endast om det med hänsyn till säsongvariationer eller andra omständigheter som påverkar pantens försäljningspris finns grundad anledning till detta.

Så länge panten är osåld har pantkvittots innehavare rätt att lösa ut den genom att till pantlåneinrättningen betala lånekapitalet, räntorna och annan avtalad lånekostnadsersättning samt ersättning för kostnader som beror på försäljningsåtgärder. Utöver räntan för lånetiden får dröjsmålsränta inte upp bäras för längre tid än fyra månader från förfallodagen.

När aktier som nämns i 21 § 2 mom. säljs med anlitande av en fastighetsförmedlare, skall de säljas senast fyra månader efter den underrättelse som avses i 21 § 2 mom., om inte pantlåneinrättningen samtycker till en längre försäljningstid. Om pantlåneinrättningen inte samtycker till en längre försäljningstid, skall panten säljas på auktion.

22 a §

En pantlåneinrättning får själv köpa panten på offentlig auktion. Pantlåneinrättningen har rätt att sälja de varor som den skaffat på detta sätt.

24 §

Värdepapper som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen (495/89) skall dock utan hinder av 22 § 1 mom. säljas genom offentlig handel som avses i 3 kap. värdepappersmarknadslagen till det vid tiden för försäljningen gällande börs- eller marknadspriset.

25 §

Har överskott som är 300 mark eller större uppkommit vid försäljning av en pant, skall pantlåneinrättningen utan oskäligt dröjsmål underrätta låntagaren eller den till vilken pantkvittot överlåtits.

Pantlåneinrättningen skall betala överskottet till innehavaren av pantkvittot eller till den som enligt 27 § hade fått lösa ut panten. Yrkande om betalning av överskottet skall framställas inom ett år från försäljningsdagen. Sker detta inte, har pantlåneinrättningen rätt till överskottet. Pantlåneinrättningen är inte skyldig att betala ränta på överskottet.

Pantlåneinrättningen får inte driva in underskott som uppkommit vid försäljning av en pant.

26 §

Har pantkvittot förkommit, skall den som förlorat det utan dröjsmål och bevisligen till pantlåneinrättningen anmäla detta samt när och hur kvittot har förkommit.

Pantlåneinrättningen skall föra en särskild förteckning över pantkvitton som enligt anmälan har förkommit. En person har rätt att få bara sådana uppgifter ur förteckningen som gäller ett lån till honom. Samma rätt har den till vilken pantkvittot i enlighet med 16 § 3 mom. har överlåtits.

27 §

Om låntagaren eller den till vilken pantkvittot överlåtits har anmält att pantkvittot förkommit, får han lösa ut panten, om ingen annan gör anspråk på den. Panten kan lösas ut sedan lånet förfallit eller en månad förflutit från registrering enligt 26 § 2 mom. Den skall dock lösas ut senast två månader efter lånets förfallodag.

28 a §

En pantlåneinrättning skall med vederbörlig omsorg reda ut grunderna för och syftet med att dess tjänster anlitas, om den finner att tjänsterna till sin struktur och omfattning avviker från det sedvanliga eller att de inte har något uppenbart ekonomiskt syfte eller att de inte är förenliga med kundens ekonomiska situation eller affärstransaktioner eller om pantlåneinrättningen annars har anledning att betvivla att en pant som används vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung. Om pantlåneinrättningen efter att ha

uppfyllt sin ovan avsedda omsorgsplikt eller annars har anledning att betvivla att panten som används vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung, skall den avbryta affärstransaktionen för tilläggsutredningar eller vägra utföra den samt skall med avvikelse från 28 § utan dröjsmål anmäla saken till finansinspektionen, om det är fråga om en pant av betydande ekonomiskt värde.

Pantlåneinrättningen skall på begäran lämna finansinspektionen alla de upplysningar och handlingar som kan vara av betydelse för utredande av en misstanke. Att anmälan görs får inte röjas för den som misstanken gäller. De upplysningar som finansinspektionen erhållit får denna registrera, använda och överlåta bara för bekämpning av verksamhet som avses i 4 mom. i denna paragraf.

Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om omsorgsplikt och skyldighet att göra anmälan enligt denna paragraf samt hur dessa skall fullgöras.

Om finansinspektionen på basis av upplysningar som lämnats till den eller som den annars har inhämtat anser att det finns anledning att misstänka att det är fråga om att dölja eller utplåna den verkliga arten, det verkliga ursprunget eller den verkliga förvaringsplatsen för en pant eller sådana dispositioner eller rättigheter som gäller panten, skall den underrätta förundersökningsmyndigheten om saken för undersökning.

28 b §

För finansinspektionen och pantlåneinrättningen samt för de personer som i god tro har vidtagit åtgärder på deras vägnar uppkommer inte ansvar för ekonomiska skador som någon åtgärd enligt 28 a § eventuellt föranleder.

5 kap.

Särskilda stadganden

30 §

Lagstiftningen om aktiebolag tillämpas på pantlåneinrättningar, om inte annat stadgas i denna lag.

31 §

Endast pantlåneinrättningar får använda benämningen "pant" i sin firma eller annars

som beteckning för sin verksamhet. Oaktat förbudet får benämningen "pant" användas i en firma eller för att beskriva verksamheten, om det är uppenbart att användningen av ordet inte på ett missvisande sätt hänvisar till pantlåneinrättningarnas verksamhet.

32 §

Underrättelse som avses i 21 § 2 mom., 25 § 1 mom. och 26 § 3 mom. anses ha skett då ett meddelande har skickats som rekommenderat brev under den adress som låntagaren eller den till vilken pantkvittot överlåtits har uppgivit eller som pantlåneinrättningen annars känner till.

33 §

Styrelsemedlemmarna och suppleanterna i en pantlåneinrättning, verkställande direktören, vice verkställande direktören och en sådan har utsetts för inrättningen, filialföreståndarna, revisorerna och de anställda samt sådana personer som på uppdrag av dessa utför en uppgift är skyldiga att hemlighålla vad de i sin verksamhet har fått veta om en kunds eller någon annans enskilda förhållanden, ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet. Uppgifter som skall hemlighållas får inte heller lämnas till bolagsstämman eller till en aktieägare.

En pantlåneinrättning är skyldig att lämna upplysningar som avses i 1 mom. till åklagar- och polismyndigheter för utredande av brott samt till sådana myndigheter som enligt lag annars har rätt att få uppgifter av detta slag.

En pantlåneinrättning har rätt att lämna upplysningar som avses i 1 mom. till ett i 2 § kreditinstitutslagen (1607/93) avsett kreditinstitut inom samma koncern, om det med tanke på det mottagande kreditinstitutets hantering av risker är nödvändigt att upplysningarna lämnas.

34 §

En pantlåneinrättning skall tillstålla finansinspektionen de allmänna villkor som används vid avtal mellan inrättningen och dess kunder.

Om finansinspektionen konstaterar att pantlåneinrättningen i användningen av avtalsvillkor handlar i strid med stadgandena i konsumentskyddslagen (38/78), skall den begära utlåtande om saken av konsumentombudsmannen.

Finansinspektionen kan förbjuda användningen av ett avtalsvillkor, om avtalsvillkoret inte hör till pantlånerörelsen eller om villkoret med beaktande av parternas ställning och förhållanden bör anses vara oskäligt för kunden.

---

35 §

En pantlåneinrättnings grundare, en styrelsemedlem eller suppleant, verkställande direktören, vice verkställande direktören om en sådan har utsetts för inrättningen, samt en anställd är skyldig att ersätta skada som han i sin verksamhet uppsåtligen eller av vållande har orsakat en låntagare, innehavaren av ett pantkvitto eller någon annan genom att bryta mot denna lag eller bolagsordningen.

En aktieägare i en pantlåneinrättning är skyldig att ersätta skada som han genom medverkan till brott mot denna lag eller bolagsordningen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet har vållat pantlåneinrättningen, en aktieägare eller någon annan person.

38 §

Den som

1) bryter mot ett förbud som stadgas i 14 a, 15, 18 eller 20 §, 22 § 3 mom., 23 § eller 25 § 3 mom. eller

2) inte iakttar vad som stadgas i 16 § 1 och 2 mom., 17 §, 21 § 2 mom., 22 § 1, 2 och 4 mom., 25 § 1 och 2 mom., 26 § 2 och 3 mom. eller 29 §

skall, om inte gärningen är ringa eller strängare straff stadgas i någon annan lag, för pantlåneförseelse dömas till böter.

För pantlåneförseelse kan också dömas en medlem eller suppleant i pantlåneinrättningens styrelse, verkställande direktören, vice

verkställande direktören om en sådan har utsetts för inrättningen, eller en anställd, om han uppsåtligen lämnar myndigheterna oriktiga eller vilseledande uppgifter om inrättningen eller någon kund. Detsamma gäller en revisor hos pantlåneinrättningen som uppsåtligen lämnar oriktiga uppgifter eller försummar att göra anmärkning eller anmälan om någon brist eller något missbruk som han har observerat.

40 §

Har en pantlåneinrättning i sin verksamhet inte iakttagit denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av den eller inrättningens bolagsordning, kan finansinspektionen vid vite ålägga inrättningen att fullgöra sin skyldighet.

Finansinspektionen dömer ut vitet.

Denna lag träder i kraft den 199 .

En pantlåneinrättning skall ändra sin bolagsordning i enlighet med denna lag inom två år från att lagen har trätt i kraft.

En pantlåneinrättning skall inom ett år från att lagen trätt i kraft underrätta finansinspektionen om de i 11 a § avsedda ägarna av andelar i pantlåneinrättningen samt om storleken av innehaven.

En pantlåneinrättning skall inom två år från att lagen har trätt i kraft söka sådant tillstånd av finansinspektionen som avses i 14 § 3 mom. om pantlåneinrättningen äger i lagrummet avsedda fastigheter och aktier eller andelar i fastighetssammanslutningar.

På pantsättningsavtal som har ingåtts innan denna lag träder i kraft tillämpas dock fortfarande de stadganden som gällde innan lagen trätt i kraft.

Helsingfors den 4 april 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Finansminister *Sauli Niinistö*

Lag

om ändring av lagen om pantlåneinrättningar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 18 december 1992 om pantlåneinrättningar (1353/92) 8 och 9 §§, 11 § 3 mom., 13 § 3 mom. och 24 § 2 mom.,
ändras 1 och 3 §§, 4 § 2 mom., 5 §, 7 § 1 mom. 2 punkten, 10 §, 11 § 1 och 2 mom., 12 § 2 mom., 13 § 1 och 2 mom., 14 § 3 mom., 15 §, 16 § 3 mom., 17 § 1 mom., 18 och 19 §§, 21 § 2 mom., 22 § 2 och 3 mom., 24 § 1 mom., 25 §, 26 § 1 och 2 mom., 27 § 1 mom., 32 §, 33 § 1 och 2 mom., 34 § 1—3 mom., 35 § 1 mom. samt 38 och 40 §§ samt *fogas* till lagen nya 5 a, 5 b, 11 a, 13 a, 14 a, 28 a och 28 b §§, till 1 § ett nytt 2 mom., till 4 § ett nytt 3 mom., till 19 § ett nytt 1 mom., varvid de ändrade 1 och 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 22 § ett nytt 4 mom., till 30 § ett nytt 1 mom., varvid de nuvarande 1 och 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 31 § ett nytt 2 mom., till 33 § ett nytt 3 mom. samt till 34 § ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

En pantlåneinrättning är ett aktiebolag som har bildats för att bedriva pantlånerörelse och som har fått koncession för rörelsen. Med pantlånerörelse avses i denna lag utgivande av penninglån till allmänheten mot pant i lös egendom, då långivningen sker i form av affärsverksamhet i enlighet med denna lag.

3 §

Bankinspektionen utövar tillsyn över pantlåneinrättningarnas verksamhet.

2 kap.

Gruandande

4 §

Till ansökningsen skall fogas stiftelseurkunden och ett förslag till reglemente. Finansministeriet har rätt att även kräva andra uppgifter om sökanden som ministeriet anser vara behövliga.

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

En pantlåneinrättning är ett aktiebolag som har bildats för att bedriva pantlånerörelse och som har fått koncession för rörelsen. Med pantlånerörelse avses i denna lag utgivande av penninglån till *fysiska personer* mot pant i lös egendom, då långivningen sker i form av affärsverksamhet *och med andra medel än depositioner eller andra sådana medel från allmänheten som skall återbetalas.*

Låntagaren är inte personligen ansvarig för lånet. Panten, som bara kan vara en handfången pant, är den enda säkerheten för lånet.

3 §

Finansinspektionen utövar tillsyn över pantlåneinrättningarnas verksamhet.

2 kap.

Grundande

4 §

I ansökningsen om koncession skall lämnas tillräckliga uppgifter om ägarna till pantlåneinrättningen och deras ägarandelar samt om förvaltningen och de personer som sköter förvaltningen. Stiftelseurkunden skall

Gällande lydelse

5 §
Finansministeriet skall innan ett koncessionsärende avgörs inhämta utlåtande om ansökninen av bankinspektionen samt polisen på orten.

Koncession för pantlånerörelse skall beviljas en sökande vars verksamhet inte strider mot allmänt intresse och vars ekonomiska verksamhetsbetingelser, och förvaltning uppfyller de krav som ställs på en tillförlitlig pantlånerörelse.

Föreslagen lydelse

fogas till ansökningen. Finansministeriet har rätt att även kräva andra uppgifter som det anser vara behövliga.

Utlåtande om pantlåneinrättningens ansökan om koncession skall begäras av finansinspektionen och av polisen på orten.

5 §
Koncession skall beviljas en pantlåneinrättning, om de uppgifter som erhållits om ägamans och förvaltningspersonalens tillförlitlighet och lämplighet samt andra uppgifter bekräftar att pantlåneinrättningen kommer att ledas professionellt och tillförlitligt samt enligt sunda och försiktiga affärsprinciper och att pantlåneinrättningen i övrigt kommer att iaktta stadgandena i denna lag.

Efter att ha hört sökanden har finansministeriet rätt att i koncessionen uppställa begränsningar eller villkor för pantlåneinrättningens affärsverksamhet.

5 a §
Finansministeriet kan på framställning av finansinspektionen återkalla en pantlåneinrättnings koncession, om

1) inrättningen i sin verksamhet på ett väsentligt sätt har brutit mot lag, förordning eller sådana föreskrifter som en myndighet med stöd av dem har meddelat eller fastställt eller om de stadgade förutsättningarna för beviljande av koncession inte längre föreligger,

2) inrättningen har upphört med sin verksamhet för en längre tid än 6 månader,

3) inrättningen inte har inlett sin verksamhet inom 12 månader från att koncession beviljades eller

4) felaktiga uppgifter har lämnats när koncession söktes.

Om finansministeriet med stöd av 1 mom. återkallar en pantlånerinrättnings koncession, kan finansministeriet samtidigt meddela föreskrifter om hur nedläggningen av verksamheten skall ske.

En pantlåneinrättning vars koncession har återkallats skall anmäla detta till handelsregistret.

5 b §
Finansministeriet kan på ansökan av en pantlåneinrättning återkalla dess koncession, om inrättningen har beslutat att upphöra med

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §
I en pantlåneinrättnings bolagsordning skall utöver vad lagen om aktiebolag (734/78) stadgar bestämmas.

2) om rätt för styrelsemedlemmarna, deras suppleanter samt verkställande direktören och vice verkställande direktören att höra till förvaltningen för ett annat affärsföretag samt

8 §
En pantlåneinrättnings bolagsordning och ändringar i den fastställs av bankinspektionen.

Bolagsordningen och ändringarna i den skall fastställas, om de är lagenliga och det inte finns särskilda skäl till vägran.

9 §
Varje pantlåneinrättning skall ha ett reglemente i vilket föreskrivs
1) maximitiderna för lån,
2) grunderna för bestämmande av ränta på lån och av andra kreditkostnader samt av pantförsäljningskostnader,
3) hur panterna förvaras samt
4) hur panterna försäkras.

Bankinspektionen fastställer pantlåneinrättningens reglemente och ändringar i detta. Innan bankinspektionen fastställer reglementet eller ändringarna skall den bereda konsumentombudsmannen tillfälle att bli hörd i saken.

10 §
Bankinspektionen skall tillställas en anmälan om grundande och nedläggning av filialer för en pantlåneinrättning. *Till anmälan*

den verksamhet för vilken koncession krävs. Utåtande av finansinspektionen skall begäras om en ansökan som gäller återkallande av koncession.

Om finansministeriet med stöd av 1 mom. återkallar en pantlåneinrättnings koncession, kan finansministeriet samtidigt meddela förskrifter om hur nedläggningen av verksamheten skall ske.

En pantlåneinrättning vars koncession har återkallats skall anmäla detta till handelsregistret.

7 §
I en pantlåneinrättnings bolagsordning skall utöver vad lagen om aktiebolag (734/78) stadgar bestämmas

2) om rätt för styrelsemedlemmarna, deras suppleanter och verkställande direktören *samt, om en vice verkställande direktör har utsetts, för denne* att höra till förvaltningen för ett annat affärsföretag samt

8 §
(Upphäves)

9 §
(Upphäves)

10 §
Finansinspektionen skall tillställas en anmälan om grundande och nedläggning av filialer för en pantlåneinrättning.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

skall fogas de handlingar som bankinspektionen bestämmer.

11 §

Innan en pantlåneinrättning inleder sin verksamhet skall den tillställa bankinspektionen

1) ett fullständigt utdrag som visar att registermyndigheten har registrerat inrättningen, samt

2) uppgift om styrelsemedlemmarnas och suppleanternas, verkställande direktörens och vid verkställande direktörens samt revisorernas och revisorssuppleanternas namn, medborgarskap och hemort.

Ändras de uppgifter som anges i 1 mom., skall bankinspektionen utan dröjsmål underrättas om detta.

Har en pantlåneinrättning beslutat öka eller nedsätta aktiekapitalet eller ta upp lån mot konvertibla skuldebrev eller optionslån, skall inrättningen utan dröjsmål sända bankinspektionen styrkta kopior av besluten och utdrag ur registermyndighetens anteckning därom.

11 §

Innan en pantlåneinrättning inleder sin verksamhet skall den tillställa finansinspektionen

1) ett fullständigt utdrag som visar att registermyndigheten har registrerat inrättningen och som inbegriper bolagsordningen,

2) uppgift om styrelsemedlemmarnas och suppleanternas, verkställande direktörens och, om en vice verkställande direktör har utsetts, dennes samt revisorernas och revisorssuppleanternas namn, medborgarskap och hemort samt

3) uppgift om hur panterna förvaras och hur de försäkras.

Om de uppgifter som nämns i 1 mom. ändras, skall finansinspektionen utan dröjsmål underrättas om detta.

(3 mom. upphäves)

11 a §

En pantlåneinrättning skall innan verksamheten inleds underrätta finansinspektionen om de ägare av andelar i pantlåneinrättningen, vilka äger minst 10 procent av aktiekapitalet eller vilkas andel svarar för minst 10 procent av den rösträtt som inrättningens aktier medför eller vilkas andel annars ger rätt att utöva ett därmed jämförbart inflytande i pantlåneinrättningens förvaltning, samt om storleken av innehaven. I underrättelsen skall behövliga uppgifter lämnas om storleken av andelarna och om deras ägare. Inrättningen skall omedelbart anmäla de förändringar i innehaven av andelar som kommit till dess kännedom.

Om finansinspektionen finner att innehavet av någon andel äventyrar pantlåneinrättningens försiktiga och sunda affärsverksamhet, kan finansinspektionen förbjuda ägaren av andelen att utöva sin rösträtt.

Finansinspektionen kan meddela närmare föreskrifter om hur de uppgifter som avses i denna paragraf skall meddelas finansinspektionen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

3 kap.

Förvaltning och revision

Förvaltning och revision

12 §

12 §

Inrättningen skall ha en verkställande direktör och en vice verkställande direktör.

Inrättningen skall ha en verkställande direktör. *Vad denna lag stadgar om verkställande direktören skall på motsvarande sätt tillämpas på vice verkställande direktören, om en sådan utses för inrättningen.*

13 §

13 §

En pantlåneinrättnings bolagsstämma skall årligen välja minst två revisorer och minst en revisorssuppleant för granskning av inrättningens förvaltning och räkenskaper.

I fråga om revisionen av en pantlåneinrättning gäller vad revisionslagen (936/94), lagen om aktiebolag (734/78) och denna lag stadgar.

Revisorn skall vara myndig samt tillräckligt förtrogen med redovisning och ekonomiska angelägenheter. Minst en revisor och en revisorssuppleant skall vara av Centralhandelskammaren godkänd revisor eller revisionsammanslutning.

En revisor skall vara en revisor som avses i 2 § revisionslagen.

Vad denna lag stadgar om revisor skall på motsvarande sätt tillämpas på en revisorssuppleant.

13 a §

Finansinspektionen skall för en pantlåneinrättning förordna en revisor som uppfyller behörighetsvillkoren, om

1) *stadgandena i 13 § inte har iakttagits,*
2) *en revisor är jävig i enlighet med 23 § och 24 § 1 mom. revisionslagen och antalet ojäviga revisorer inte är tillräckligt enligt denna lag och bolagsordningen,*

3) *en bestämmelse i bolagsordningen om revisorernas antal eller behörighet har överträtts eller*

4) *förutsättningarna för någon revisor att verkställa revisionen på ett oberoende sätt har äventyrats och han inte har av sagt sig uppdraget.*

Förordnandet gäller till dess att en ny revisor har utsetts i stället för den som avses i 1 mom.

Finansinspektionen meddelar pantlåneinrättningen ett förordnande som avses i 10 kap. 1 § 4 mom. eller 14 § 1 och 2 mom. lagen om aktiebolag.

En revisor som har förordnats av finansinspektionen kan av denna skiljas från uppdraget under pågående mandatperiod.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

Affärsverksamhet

14 §

Utöver vad som stadgas i 2 mom. får en pantlåneinrättning äga fastigheter och aktier eller andelar i fastighetssammanslutningar till ett belopp som är högst 20 procent av inrättningens balansomslutning, om inte bankspektionen av särskilda skäl beviljar tillstånd till ett större belopp.

15 §

En pantlåneinrättning får inte ta emot en sak som pant, om inte pantsättaren styrker sin identitet och är myndig eller om det finns skäl att misstänka att pantsättaren saknar rätt att pantsätta saken.

16 §

Då ett pantkvitto har överlåtits till en namngiven person, skall denne anmäla överlåtelsen till pantlåneinrättningen. Gör han det inte mister han sin rätt att lösa ut panten.

17 §

På pantkvittot skall antecknas lånets ordningsnummer, datum för pantsättningen, lånets förfallodag, lånekapitalet och räntan

4 kap.

Affärsverksamhet

14 §

Utöver vad som stadgas i 2 mom. får en pantlåneinrättning äga för pantlånerörelsen nödvändiga fastigheter och aktier eller andelar i fastighetssammanslutningar. Av särskilda skäl med tillstånd av finansinspektionen får en pantlåneinrättning äga andra fastigheter och aktier eller andelar i fastighetssammanslutningar.

14 a §

En pantlåneinrättning har rätt att utöver räntan för ett lån som den beviljar uppbära en ersättning som motsvarar kostnaderna för långivningen och pantsättningen. Den enligt 17 § 1 mom. på pantkvittot antecknade räntan och beloppet av de ersättningar som motsvarar de övriga lånekostnaderna får inte under lånetiden ändras till låntagarens nackdel.

15 §

Pantlåneinrättningen skall fastställa kundens identitet.

En pantlåneinrättning får inte ta emot en sak som pant, om inte pantsättaren styrker sin identitet och är myndig eller om det finns skäl att misstänka att pantsättaren saknar rätt att pantsätta saken. Identifieringsuppgifterna skall förvaras på ett tillförlitligt sätt under minst fem år sedan kundförhållandet upphört.

16 §

Den som har överlåtit ett pantkvitto till en namngiven person skall anmäla överlåtelsen till pantlåneinrättningen. Överlåtelsen anmäls genom ett personligt besök på pantlåneinrättningen. Anmälan skall göras utan oskäligt dröjsmål genast när överlåtelsen har skett, dock senast innan panten säljs.

17 §

På pantkvittot skall antecknas lånets ordningsnummer, datum för pantsättningen, lånets förfallodag, lånekapitalet, räntan, belopp-

Gällande lydelse

samt de kreditkostnader som pantsättningen medför och övriga lånevillkor. Kvittot skall dessutom innehålla uppgifter om pantens art och de pantsatta föremålets antal samt vid behov deras mått och vikt.

Varje pantlåneinrättning skall föra ett register över de uppgifter som nämns i 1 mom. I registret skall dessutom antecknas låntagarens namn, hemadress och personbe-teckning samt, om pantkvittot endast får överlåtas till en namngiven person, anteckning också om detta samt om en eventuell överlåtelse av pantkvittot.

18 §

En pantlåneinrättning får inte på förhand uppbära ränta eller någon annan kreditkostnadsersättning

19 §

Ett penniglån mot pant får inte förfalla till betalning tidigare än fyra månader efter den dag då lånet gavs. Den som innehar pantkvittot har rätt att lösa ut panten innan lånet förfaller genom att betala lånekapitalet, räntan och andra överenskomna kreditkostnader.

Innehavaren av pantkvittot kan avtala med pantlåneinrättningen om förnyande av lånet.

21 §

Har i pant givits aktier som medför rätt till besittning av en lägenhet som enbart eller huvudsakligen är avsedd att användas av låntagaren som bostad, skall låntagaren underrättas om att lånet har förfallit till betalning. Av denna underrättelse skall framgå att panten säljs, om inte lånet betalas genom att lånekapitalet, räntan och annan avtalad kreditkostnadsersättning betalas inom två månader efter anmälan.

Föreslagen lydelse

pet av den ersättning som motsvarar sådana lånekostnader som långivningen och pantsättningen medför samt lånevillkoren. Räntan och de andra lånekostnader som avses ovan skall antecknas på pantkvittot i penningbelopp. Kvittot skall dessutom innehålla uppgifter om pantens art och de pantsatta föremålets antal samt vid behov deras mått och vikt.

18 §

En pantlåneinrättning får inte på förhand uppbära ränta eller någon annan *ersättning för lånekostnader.*

19 §

Lånetiden skall vara högst ett år.

Låntagaren eller innehavaren av pantkvittot har rätt att lösa ut panten innan lånet förfaller genom att betala lånekapitalet, räntan och andra överenskomna lånekostnader. Därvid får räntan och de andra lånekostnaderna utan hinder av 7 kap. 12 § 2 mom. konsumentskyddslagen (38/78) räknas så att varje påbörjad månad efter lånetidens begynnelse-dag räknas som en hel månad.

Ett lån kan förnyas. Ett nytt pantkvitto eller ett annat skriftligt avtal skall upprättas mellan pantlåneinrättningen och kunden om förnyande av lånet.

21 §

Har i pant givits aktier som medför rätt att besitta en lägenhet som enbart eller huvudsakligen är avsedd att användas av låntagaren som bostad, skall låntagaren underrättas om att lånet har förfallit till betalning. Av underrättelsen skall framgå att panten säljs, om inte lånet betalas genom att lånekapitalet, räntan och övriga i pantkvittot avtalade lånekostnader betalas inom två månader från underrättelsen. *I underrättelsen skall även nämnas att aktier som avses i detta moment på yrkande av ägaren med stöd av 22 § 1 mom. kan säljas även med anlitande av en fastighetsförmedlare.*

Gällande lydelse

22 §

Pantlåneinrättningen får inte sälja en pant tidigare än en månad efter lånets förfallodag eller, i det fall som avses 21 § 2 mom., efter anmälan Utan samtycke av den som innehar pantkvittot får panten säljas senare än fyra månader från lånets förfallodag endast om det med hänsyn till säsongvariationer eller andra omständigheter som påverkar pantens försäljningspris finns grundad anledning till detta. *Också i detta fall skall panten säljas inom ett år från förfallodagen.*

Så länge panten är osåld har pantskvittots innehavare rätt att lösa ut den genom att till inrättningen betala lånekapitalet, räntorna och annan avtalad kreditkostnadsersättning smat ersättning för kostnader som beror på försäljningsåtgärder. Ränta får inte uppbäras för längre tid än fyra månader från förfalldagen.

24 §

Värdepapper som noteras på fondbörsen får utan hinder av 22 § 1 mom., säljas genom börsens förmedling. Värdepapper för vilka de offentliga kurserna regelbundet fastställs av värdepappersförmedlare eller sammanslutning av värdepappersförmedlare får på motsvarande sätt säljas med anlitande av värdepappersförmedlare eller en sådan sammanslutning.

Då värdepapper som avses i 1 mom. säljs på auktion, får detta inte ske till ett pris som understiger den köpkurs som har noterats närmast före försäljningen.

Föreslagen lydelse

22 §

Pantlåneinrättningen får inte sälja en pant tidigare än en månad efter lånets förfallodag eller, i det fall som avses i 21 § 2 mom., *två månader efter underrättelsen, om inte låntagaren eller innehavaren av pantkvittot samtycker till att panten säljs tidigare.* Utan samtycke av innehavaren av pantkvittot får panten säljas senare än fyra månader efter lånets förfallodag endast om det med hänsyn till säsongvariationer eller andra omständigheter som påverkar pantens försäljningspris finns grundad anledning till detta.

Så länge panten är osåld har pantskvittots innehavare rätt att lösa ut den genom att till *pantlåneinrättningen* betala lånekapitalet, räntorna och annan avtalad lånekostnadsersättning samt ersättning för kostnader som beror på försäljningsåtgärder. *Utöver räntan för lånetiden får dröjsmålsränta* inte uppbäras för längre tid än fyra månader från förfalldagen.

När aktier som nämns i 21 § 2 mom. säljs med anlitande av en fastighetsförmedlare, skall de säljas senast fyra månader efter den underrättelse som avses i 21 § 2 mom., om inte pantlåneinrättningen samtycker till en längre försäljningstid. Om pantlåneinrättningen inte samtycker till en längre försäljningstid, skall panten säljas på auktion.

22 a §

En pantlåneinrättning får själv köpa panten på offentlig auktion. Pantlåneinrättningen har rätt att sälja de varor som den skaffat på detta sätt.

24 §

Värdepapper som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen (495/89) skall dock utan hinder av 22 § 1 mom. säljas genom offentlig handel som avses i 3 kap. värdepappersmarknadslagen till det vid tiden för försäljningen gällande börs- eller marknadspriiset.

(2 mom. upphäves)

Gällande lydelse

25 §

Har öveskott uppkommit vid försäljning av pant, skall pantlåneinrättningen underrätta låntagaren samt, om någon annan än låntagaren har anmält att pantkvittot förkommit, även den som gjort anmälan.

Pantlåneinrättningen skall betala överskottet till innehavaren av pantkvittot eller till den som enligt 27 § får lösa ut panten. Yrkande om betalning av överskottet skall framställas inom ett år från försäljningsdagen. Sker detta inte, har pantlåneinrättningen rätt till överskottet.

Genom förordning kan stadgas att 1 mom., inte skall tillämpas, om överskottet är mindre än det belopp som fastställs i den.

26 §

Har pantkvittot förskommit, skall den som förlorat det utan dröjsmål meddela pantlåneinrättningen detta samt när och hur kvittot har förkommit.

Pantlåneinrättningen skall föra en särskild förteckning över pantkvitton som enligt anmälan har förkommit. Förteckningen skall visas för den som styrker sin identitet.

27 §

Har låntagaren anmält att pantkvittot förkommit får han, om ingen annan gör anspråk på panten, lösa ut denna sedan lånet förfallit och en månad förflutit från registrering enligt 26 § 2 mom., dock senast två månader efter lånets förfallodag.

Föreslagen lydelse

25 §

Har överskott som är 300 mark eller större uppkommit vid försäljning av en pant, skall pantlåneinrättningen utan oskäligt dröjsmål underrätta låntagaren eller den till vilken pantkvittot överlåtits.

*Pantlåneinrättningen skall betala överskottet till innehavaren av pantkvittot eller till den som enligt 27 § hade fått lösa ut panten. Yrkande om betalning av överskottet skall framställas inom ett år från försäljningsdagen. Sker detta inte, har pantlåneinrättningen rätt till överskottet. *Pantlåneinrättningen är inte skyldig att betala ränta på överskott.**

Pantlåneinrättningen får inte driva in underskott som uppkommit vid försäljning av en pant.

26 §

Har pantkvittot förkommit, skall den som förlorat det utan dröjsmål *och bevisligen* till pantlåneinrättningen anmäla detta samt när och hur kvittot har förkommit.

Pantlåneinrättningen skall föra en särskild förteckning över pantkvitton som enligt anmälan har förkommit. En person har rätt att få bara sådana uppgifter ur förteckningen som gäller ett lån till honom. Samma rätt har den till vilken pantkvittot i enlighet med 16 § 3 mom. har överlåtits.

27 §

*Om låntagaren eller den till vilken pantkvittot överlåtits har anmält att pantkvittot förkommit, får han lösa ut panten, om ingen annan gör anspråk på den. *Panten kan lösas ut sedan lånet förfallit eller en månad förflutit från registrering enligt 26 § 2 mom. Den skall dock lösas ut senast två månader efter lånets förfallodag.**

28 a §

En pantlåneinrättning skall med vederbörlig omsorg reda ut grunderna för och syftet med att dess tjänster anlitas, om den finner att tjänsterna till sin struktur och omfattning avviker från det sedvanliga eller att de inte har något uppenbart ekonomiskt syfte eller att de inte är förenliga med kundens ekonomiska situation eller affärstransaktioner eller om pantlåneinrättningen annars har anled-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ning att betvivla att en pant som används vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung. Om pantlåneinrättningen efter att ha uppfyllt sin ovan avsedda omsorgsplikt eller annars har anledning att betvivla att panter som används vid en affärstransaktion har ett lagligt ursprung, skall den avbryta affärstransaktionen för tilläggsutredningar eller vägra utföra den samt skall med avvikelse från 28 § utan dröjsmål anmäla saken till finansinspektionen, om det är fråga om en pant av betydande ekonomiskt värde.

Pantlåneinrättningen skall på begäran lämna finansinspektionen alla de upplysningar och handlingar som kan vara av betydelse för utredande av en misstanke. Att anmälan görs får inte röjas för den som misstanken gäller. De upplysningar som finansinspektionen erhållit får denna registrera, använda och överlåta bara för bekämpning av verksamhet som avses i 4 mom. i denna paragraf.

Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter om omsorgsplikt och skyldighet att göra anmälan enligt denna paragraf samt hur dessa skall fullgöras.

Om finansinspektionen på basis av upplysningar som lämnats till den eller som den annars har inhämtat anser att det finns anledning att misstänka att det är fråga om att dölja eller utplåna den verkliga arten, det verkliga ursprunget eller den verkliga förvaringsplatsen för en pant eller sådana dispositioner eller rättigheter som gäller panten, skall den underrätta förundersökningsmyndigheten om saken för undersökning.

28 b §

För finansinspektionen och pantlåneinrättningen samt för de personer som i god tro har vidtagit åtgärder på deras vägnar uppkommer inte ansvar för ekonomiska skador som någon åtgärd enligt 28 a § eventuellt föranleder.

5 kap.

Särskilda stadganden

30 §

Stadgandena i 12 kap. 7 § lagen om aktiebolag gäller inte pantlåneinrättningar.

5 kap.

Särskilda stadganden

30 §

Lagstiftningen om aktiebolag tillämpas på pantlåneinrättningar, om inte annat stadgas i denna lag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

31 §

Endast pantlåneinrättningar får använda benämningen "pant" i sin firma eller annars som beteckning för sin verksamhet. Oaktat förbudet får benämningen "pant" användas i en firma eller för att beskriva verksamheten, om det är uppenbart att användningen av ordet inte på ett missvisande sätt hänvisar till pantlåneinrättningarnas verksamhet.

32 §

Underrättelse som avses i 21 § 2 mom. och 26 § 3 mom. anses ha skett då ett meddelande har skickats som rekommenderat brev under den adress som låntagaren har uppgivit eller som pantlåneinrättningen annars känner till.

33 §

Styrelsemedlemmarna och suppleanterna i en pantlåneinrättning, verkställande direktören och vice verkställande direktören, en filialföreståndare, revisorerna och de anställda är skyldiga att hemlighålla vad de i sin verksamhet fått veta om en kunds eller någon annans enskilda förhållanden, ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet. Uppgifter som skall hemlighållas får inte heller lämnas till bolagsstämman eller till en aktieägare.

En pantlåneinrättning får lämna upplysningar som avses i 1 mom. endast till åklagar- och polismyndigheter för utredande av brott samt till sådana myndigheter som enligt lag annars har rätt att få uppgifter av detta slag.

34 §

Pantlåneinrättningarna skall i den omfattning som bankinspektionen bestämmer till-

32 §

Underrättelse som avses i 21 § 2 mom., 25 § 1 mom. och 26 § 3 mom. anses ha skett då ett meddelande har skickats som rekommenderat brev under den adress som låntagaren eller den till vilken pantkvittot överläts har uppgivit eller som pantlåneinrättningen annars känner till.

33 §

Styrelsemedlemmarna och suppleanterna i en pantlåneinrättning, verkställande direktören, vice verkställande direktören om en sådan har utsetts för inrättningen, filialföreståndarna, revisorerna och de anställda samt sådana personer som på uppdrag av dessa utför en uppgift är skyldiga att hemlighålla vad de i sin verksamhet har fått veta om en kunds eller någon annans enskilda förhållanden, ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet. Uppgifter som skall hemlighållas får inte heller lämnas till bolagsstämman eller till en aktieägare.

En pantlåneinrättning är skyldig att lämna upplysningar som avses i 1 mom. till åklagar- och polismyndigheter för utredande av brott samt till sådana myndigheter som enligt lag annars har rätt att få uppgifter av detta slag.

En pantlåneinrättning har rätt att lämna upplysningar som avses i 1 mom. till ett i 2 § kreditinstitutslagen (1607/93) avsett kreditinstitut inom samma koncern, om det med tanke på det mottagande kreditinstitutets hantering av risker är nödvändigt att upplysningarna lämnas.

34 §

En pantlåneinrättning skall tillställa finansinspektionen de allmänna villkor som an-

Gällande lydelse

ställa denna de villkor som används vid avtal mellan inrättningen och dess kunder.

Om bankspektionen konstaterar att pantlåneinrättningen i användningen av avtalsvillkor handlar i strid med stadgandena i konsumentskyddslagen (38/78), skall den begära ett utlåtande av konsumentombudsmannen.

Bankinspektionen kan förbjuda användningen av ett avtalsvillkor, om avtalsvillkoret inte hör till pantlånerörelsen eller om det med beaktande av parternas ställning och förhållanden skall anses vara oskäligt för kunden.

35 §

En pantlåneinrättnings grundare, en styrelsemedlem eller suppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör samt en anställd är skyldig att ersätta skada som kan i sin versamhet uppsåtligen eller av vållande har orsakat en låntagare, innehavaren av ett pantkvitto eller någon annan genom att bryta mot denna lag eller bolagsordningen.

38 §

Den som

1) bryter mot ett förbud som stadgas i 15 eller 18 §, 19 § 1 mom., 20 §, 22 § 3 mom., 23 § eller 24 § 2 mom., eller som

2) inte iakttar vad som stadgas i 16 eller 17 §, 21 § 2 mom., 22 § 1 och 2 mom., 25 §, 26 § 2 och 3 mom. eller 29 §

skall, om inte gärningen är ringa eller strängare straff stadgas i någon annan lag, för pantlåneförseelse dömas till böter.

För pantlåneförseelse kan också dömas en medlem eller suppleant i pantlåneinrättningens styrelse, verkställande direktören eller vice verkställande direktören eller en anställd, om han uppståtligen lämnar myndigheterna en oriktig eller vilseledande uppgift om inrättningen eller någon kund. Detsamma gäller en revisor hos pantlåneinrättningen

Föreslagen lydelse

vänds vid avtal mellan inrättningen och dess kunder.

Om finansinspektionen konstaterar att pantlåneinrättningen i användningen av avtalsvillkor handlar i strid med stadgandena i konsumentskyddslagen (38/78), skall den begära utlåtande om saken av konsumentombudsmannen.

Finansinspektionen kan förbjuda användningen av ett avtalsvillkor, om avtalsvillkoret inte hör till pantlånerörelsen eller om villkoret med beaktande av parternas ställning och förhållanden bör anses vara oskäligt för kunden.

35 §

En pantlåneinrättnings grundare, en styrelsemedlem eller suppleant, verkställande direktören, *vice verkställande direktören om en sådan har utsetts för inrättningen*, samt en anställd är skyldig att ersätta skada som han i sin verksamhet uppsåtligen eller av vållande har orsakat en låntagare, innehavaren av ett pantkvitto eller någon annan genom att bryta mot denna lag eller bolagsordningen.

En aktieägare i en pantlåneinrättning är skyldig att ersätta skada som han genom medverkan till brott mot denna lag eller bolagsordningen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet har vållat pantlåneinrättningen, en aktieägare eller någon annan person.

38 §

Den som

1) bryter mot ett förbud som stadgas i 14 a, 15, 18 eller 20 §, 22 § 3 mom., 23 § eller 25 § 3 mom. eller

2) inte iakttar vad som stadgas i 16 § 1 och 2 mom., 17 §, 21 § 2 mom., 22 § 1, 2 och 4 mom., 25 § 1 och 2 mom., 26 § 2 och 3 mom. eller 29 §

skall, om inte gärningen är ringa eller strängare straff stadgas i någon annan lag, för pantlåneförseelse dömas till böter.

För pantlåneförseelse kan också dömas en medlem eller suppleant i pantlåneinrättningens styrelse, verkställande direktören, vice verkställande direktören *om en sådan har utsetts för inrättningen*, eller en anställd, om han uppsåtligen lämnar myndigheterna oriktiga eller vilseledande uppgifter om inrätt-

Gällande lydelse

som uppsåtligen lämnar en oriktig uppgift eller försummar att göra anmärkning eller anmälan om någon brist eller något missbruk som han har observerat.

40 §

Har en pantlåneinrättning i sin verksamhet inte iakttagit denna lag eller föreskrifter som meddelas med stöd av den eller inrättningens bolagsordning *eller reglement*, kan bankspektionen vid vite ålägga inrättningen att fullgöra sin skyldighet.

Länsstyrelsen i det län där pantlåneinrättningen har sin hemort dömer ut vitet.

Föreslagen lydelse

ningen eller någon kund. Detsamma gäller en revisor hos pantlåneinrättningen som uppsåtligen lämnar oriktiga uppgifter eller försummar att göra anmärkning eller anmälan om någon brist eller något missbruk som han har observerat.

40 §

Har en pantlåneinrättning i sin verksamhet inte iakttagit denna lag eller föreskrifter som meddelats med stöd av den eller inrättningens bolagsordning, kan *finansinspektionen* vid vite ålägga inrättningen att fullgöra sin skyldighet.

Finansinspektionen dömer ut vitet.

Denna lag träder i kraft den 199 .

En pantlåneinrättning skall ändra sin bolagsordning i enlighet med denna lag inom två år från att lagen har trätt i kraft.

En pantlåneinrättning skall inom ett år från att lagen trätt i kraft underrätta finansinspektionen om de i 11 a § avsedda ägarna av andelar i pantlåneinrättningen samt om storleken av innehaven.

En pantlåneinrättning skall inom två år från att lagen har trätt i kraft söka sådant tillstånd av finansinspektionen som avses i 14 § 3 mom. om pantlåneinrättningen äger i lagrummet avsedda fastigheter och aktier eller andelar i fastighetssammanslutningar.

På pantsättningsavtal som har ingåtts innan denna lag träder i kraft tillämpas dock fortfarande de stadganden som gällde innan lagen trätt i kraft.